

Orman ve Av

- ◆ TOD Genel Merkezi'nde
21 Mart Ormancılık
Haftası Etkinlikleri
- ◆ Atatürk ve Kitap
- ◆ Şimşirlerimiz Üzerinde
Yeni bir Tehdit:
Şimşir Yanıklığı

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ
TARAFINDAN İKİ AYDA BİR YAYIMLANIR.

Yıl: 2017 | Mart - Nisan | Sayı: 2 | Cilt: 95 |
ISSN 1302-040X

**TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ ADINA
SAHİBİ**

GENEL BAŞKAN
Fevzi KALELİ

**SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Nihat ÖZ**

EDİTÖR
Prof. Dr. Sezgin ÖZDEN
ozden@karatekin.edu.tr

YAYIN KURULU
Prof. Dr. İsmet DAŞDEMİR
Prof. Dr. Oktay YILDIZ
Doç. Dr. Cihan ERDÖNMEZ
Yrd. Doç. Dr. Nimet VELİOĞLU
Yrd. Doç. Dr. Ufuk COŞGUN
Dr. Erdal ÖZÜDOĞRU
Tarık Barbaros PİLEVNE

Bilgilendirmek amacıyla üyelerimize
ücretsiz dağıtılır.

YÖNETİM YERİ:
TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ
TUNA CAD. NO: 5 06410 KIZILAY/ANKARA

TEL-FAKS
0312 433 84 13

www.ormancilardernegi.org

ormancilarder@ttmail.com

BASKI
DÖNMEZ OFSET

GRAFİK TASARIM
Güngör GENÇ

KAPAK FOTOĞRAFLARI
Güngör GENÇ

İçindekiler

Editörden - Prof. Dr. Sezgin ÖZDEN	1
Başyazı	2
TOD Genel Merkezi'nde	
21 Mart Ormancılık Haftası Etkinlikleri	4
Marmara Şubesi Ormancılık Haftası	
Etkinlikleri	10
1. Antalya Kent Ağaçları Güzellik	
Yarışması ve Süs Bitkileri Festivali	14
21 Mart Dünya Ormancılık Günü ve	
Orman Haftası Bursa Etkinlikleri	16
Bolu'da Yeşil Gece	18
Giresun Temsilcilüğümüzde 21 Mart	
Etkinlikleri	19
Atatürk ve Kitap - Aziz BOZATLI	21
"Doğadaki Umut" Filmi ve Ormanlar	
Serdar YEGÜL	25
Çamburnu Orman Yangını Raporu'nun Orman	
Kanunu Açısından Değerlendirilmesi	
Alaettin KENDİR	29
Meslekten Anılarım - Turhan GÜNAY	31
Kumsalda Koşan Ala Köpek	
Tarık Barbaros PİLEVNE	36
Madalyasız Şampiyon "Jim THORPE"	38
Orman Fakültesine 57-58 Girişlilerin	
60. Yıl Toplantısı	40
Eski Bir Anı ve Teşekkür - M. Yaşar İNAN	41
Şimşirlerimiz Üzerinde Yeni bir Tehdit:	
Şimşir Yanıklığı	43
AB Sivil Toplum Diyalogu Kapsamındaki	
Projemizde Karabük Çalıştayı Gerçekleşti	47
Yitirdiklerimiz	49

Editörden

Prof. Dr. Sezgin ÖZDEN

Mesleğimizin kuruluş tarihi 1839 kabul edilir. Ormanların ekonomik bir varlık olduğunu bu tarihte görmüş ve şimdiki anlamda olmasa da işletmeye, gelir elde etmeye başlamıştık. Tabi o tarihlerde orman mühendisinden söz etmek mümkün değil. İlk olarak Fransız ormancı Louis Tassy ve arkadaşları tarafından 1857 yılında faaliyete geçen Orman Okulu ormancı teknik personel mezun etmeye başlamış ancak sayıları hiçbir zaman ormanlarımızın yönetilmesine yetecek kadar olmamıştır. Hatta kendi ormanlarımızı personel eksikliğinden yönetemediğimizden 1924 yılında iltizama vermiş ve ormanların yok edilmesine neden olmuşuz. Tanzimat döneminde Halkalı Ziraat Mektebi ile Orman Mektebi meslek mensubu yetiştirmeye başlamış, bu iki okul daha sonra birleştirilmiştir. 1911 yılında Orman Mektebi Âlisi'ne dönüşen Orman Mektebi 1933 yılında kurulan Yüksek Ziraat Enstitüsü'ne bağlanmış ve 1948 yılında YZE'den ayrılarak İstanbul Üniversitesinde Orman Fakültesi kurulmuştur. Daha sonra Karadeniz Teknik Üniversitesi bünyesinde ikinci bir fakülte açılmış, 1992 yılından itibaren bu iki fakülteyi diğerleri izlemiştir. Günümüzde onüç Orman Fakültesi mevcuttur ve bunlar her yıl ortalama 400'den fazla orman mühendisi mezun vermektedir. Hatta bir ara ikinci öğretimlerle birlikte bu sayı yılda 700 orman mühendisini geçmişti. İlk yıllarda diplomasını alan bir orman mühendisi ertesı gün ormancılık örgütünde işe başlayabilmekteydi. Bu durum 1980'li yılların başına kadar devam ettiyse de bu yıllardan itibaren orman mühendisi işlendirmesi konusunda arz talep dengesizliği ortaya çıkmaya başlamıştır. 1980'li yıllarla birlikte "yevmiyeli mühendis", "işçi mühendis" kavramlarıyla tanışılmış, 1990'lı yıllardan itibaren de "müteahhit mühendis" ya da Serbest Meslek Mensubu (SMM) kavramları meslek literatürümüze girmiştir. Günümüze geldiğimizde sayıları 7 ile 8 bin arasında olduğu söylenen "işsiz orman mühendisi" olgusuyla karşı karşıyayız.

Yanlış ormancılık eğitim-öğretimi politikası bu sonucu doğurmuştur. Bu durumun sorumlularını yazacak olsam yerim yetmez. Yapmamız gereken bu soruna çözüm bulmaktır. Biraz **duygudaşlık** işsiz meslektaşlarımızın durumunu anlamamıza yetecektir. Bu arkadaşlar geleceği göremedikleri için, umutsuz ve mutsuzlar. Bütün girişimleri sonuçsuz kalmakta; kamuya yıllardır bu havuzu eritecek mühendis alımı yapılmamaktadır. Bu meslektaşlarımızın "kayıp nesil" olmalarının mutlaka önüne geçilmelidir. Çözüm mü? Arayan için çözüm her zaman vardır.

Öncelikle devletin personel politikasından başlayıp orman mühendislerinin sorunlarını çözecek adımlar atılmalıdır. Hepimiz biliyoruz ki ülkemizde orman mühendisine ihtiyaç vardır. Personel ve maliye politikaları yüzünden alamadığımız mühendisi üç kuruşa sözleşmeli olarak veya toplum yararına çalışma kapsamında çalıştırıyoruz. Çaresiz olan meslektaşlarımız bu geçici ve tatminkâr olmayan işler için bile birilerinin kapısını aşındırmaktadır. *Refiklik* ya da işletme şefi yardımcılığı sistemi geri getirilmelidir. Bu en az 1000 orman mühendisine iş olanağı sağlayacaktır. Ülkemizde orman mühendisi fazlası varken, Kanada, Yeni Zelanda gibi ülkelerde açık vardır. Orman Mühendisi ihracatı için Fakülteler, Bakanlık, Derneğimiz, Odamız ve diğer ilgililer bir araya gelip bir hazırlık yapmalıdır. Olmayacak şey mi? Kendinizi işsiz meslektaşlarımızın yerine koyun, gerisi gelir...

Başyazı

“Türkiye Ormancılar Derneği Genel Başkanı, Sayın Fevzi KALELİ’nin 21 Mart Dünya Ormancılık Günü konuşması”

Saygıdeğer Konuklar, Değerli
Meslektaşlarım

DünyaOrmancılık Günü
nedeniyle düzenlediğimiz Yeşil
Gece etkinliğine hoş geldiniz.

Ormanlar ülkemizin ve
dünyanın yerine başka bir şey
koyamayacağımız en önemli doğal
kaynaklarındandır. Dünyanın kara
alanlarının üçte biri ormanlarla
kaplıdır.

Gelişmiş batı ülkelerinde
ormanların ve doğal kaynakların
değeri anlaşılmış ve büyük
oranda korunmaktadır. Ancak
gelişmemiş ya da gelişmekte
olan ülkelerde yoksulluk, tarım
alanlarının yetersizliği gibi
nedenlerle hala ormanlar yok
edilmektedir.

Oysa ki ormanlar birçok sektörü
desteklediği gibi tarım sektörünü
de desteklemekte ve hatta tarımın
garantisi sayılmaktadır. Bu özelliği
ile ORMANLAR Dünyada bir
milyar altı yüz milyon insanın
besin güvenliği ve kültürlerinin
devamı açısından vazgeçilemeyecek
kaynaklardır.

Ormanların tüm bu faydalarına
rağmen yine ormanlara en
büyük zararı tarımsal aktiviteler
vermektedir. Açmacılık, yasa dışı
yararlanma, kimyasal ilaçlar ve
gübreler orman ekosistemine
büyük zarar vermektedir.

Gıda Tarım Örgütünün her yıl
yayımladığı “Dünya Ormanlarının
Durumu” raporunun 2016 tarihli
son raporuna göre her yıl 7 milyon
hektar orman yok olmakta ve
6 milyon hektar tarım arazisi
kazanılmaktadır.

Bu rakam tarım ile orman
çatışmasını açıkça ortaya
sermektedir. Kırsal yoksulluk
ortadan kaldırılmadıkça ve arazi
kullanım planlanması yapılmadığı
sürece bu yönelimin devam edeceği
de açıktır.

Eskiden, yalnızca odun üretimine
yoğunlaşan ormancılık anlayışı,
bugün fonksiyonel değerleri de
dikkate alan, çok yönlü faydalanma
anlayışına evrilmiş durumdadır.

Bugün ormanların odun
hammaddesi değeri 1 ise,
fonksiyonel değerlerinin bunun
2000 katı olduğunu, yine
ormanların; oksijen üretmesi,
toprağı tutması, erozyonu önlemesi,
doğal felaketleri dengelemesi,
suyun kaynağı olması, insanların
dinlenme, eğlenme, gezi, spor
gibi rekreatif gereksinimlerini
karşılması akla gelen en önemli
fonksiyonel değerleri olarak
hepimiz tarafından bilinmektedir.

Yaklaşık 250 yıldır yaşanan sınırsız
sanayileşme ve dünya nüfustaki
hızlı artış diğer doğal kaynaklar
gibi ormanlar üzerinde de hızlı
ve şiddetli bir baskıyı beraberinde
getirmiştir.

Değerli Konuklar, Değerli
Meslektaşlarım;

Bu tehlikeli gidişi engellemek ve
ormansızlaşmanın önüne geçmek
amacıyla Birleşmiş Milletler Gıda
ve Tarım Örgütü (FAO) 21 Mart
1971 yılında 21 Mart’ı Dünya
Ormancılık Günü ilan etmiştir.

Dünya ormancılık gününün
amacı; ormanların önemini ve
değerini kamuoyuna duyurmak,
orman sevgisini ve ağaç sevgisini
öncelikle toplumun genç kesimleri
olmak üzere bütün katmanlarına
benimsetmek, sonucunda gelecek
kuşaklara temiz bir çevre ve
yaşanabilir bir dünya bırakmaktır.

Ülkemizde de 1975 yılından bu yana Dünya Ormancılık Günü ve Orman Haftası bu gerçeklerin anlatılabilmesi için 21 Martta çeşitli etkinliklerle kutlanmaktadır.

Değerli Konuklar, Değerli Meslektaşlarım

Konuşmamın son bölümünü hemşehrim olmasından onur duyduğum şair Cahit KÜLEBİ'nin doğayı korumak için tek bir ağacın bile önemli olduğunun gerektiğine inanarak yazmış olduğu şiiri ile bitirmek istiyorum. Şair bu şiirini erikgiller familyasından olan Zerdali'nin, erken çiçek açtığı için dondan zarar göreceğinden endişe ederek, zerdali ağacına hitaben yazmıştır.

Hepinizin aynı duyguları paylaşacağından emin olduğum için bu güzel şiiri sizlerle paylaşıyorum.

ZERDALİ AĞACI

*Havalar güzel gidiyor
Sen de çiçek açtın erkenden
Küçük zerdali ağacım,
Aklın ermeden.*

*Bak kurt gibi kalın yapılı
Görmüş geçirmiş ağaçlara
Küçük zerdali ağacım,
Pişman olursun sonra*

*Zemheride bahar mı olur
Akşamları seyret anlarsın
Sakın erkenden çiçek açma
Küçük zerdali ağacım
Sonra donarsın.*

Hepinizin en az Cahit KÜLEBİ kadar ağaç ve doğa aşığı olduğunuzu biliyor, bu duygularla 21 Mart Dünya Ormancılık Günü'nüzü kutluyor, hepinize sağlık, sıhhat ve mutluluklar temenni ederek, saygılar sunuyorum. 26 Mart 2017

Fevzi KALELİ
Genel Başkan

Fotoğraf: Bülent BOZ

TOD Genel Merkezi'nde 21 Mart Ormancılık Haftası Etkinlikleri

21 Mart 2017 Salı günü Ormancı Meslek Örgütleri olarak meslektaşlarımızın katılımı ile Ata'nın huzuruna çıkıldı. Bu sene Örgütler adına çelenk ORKOOP Genel Başkanı Cafer YÜKSEL tarafından konuldu. Meslek Örgütleri ortak bir metinle basın açıklamasında bulundu.

22 Mart 2017 Salı günü ise Türkiye Ormancılar Derneği Üyesi ve TEMA Vakfı Orman ve Kırsal Kalkınma Bölüm Başkanı Dr. Hikmet ÖZTÜRK, Ormancılar Derneği Genel Merkezinde “Bitkilerin Gizemli Dünyası” konulu sunum gerçekleştirdi.

Hafta boyunca Ankara
Türk-İş Blokları İlköğretim
Okulu ve Şehit Şahin Polat
Aydın Ortaokulu Anasınıfı
(Küçük Kalpcikler Anasınıfı)
okullarında Derneğimizce
etkinlik düzenlenerek öğrencilere
Derneğimizin Oyun Seti hediye
edildi.

Marmara Şubesi Ormancılık Haftası Etkinlikleri

FİDAN DİKİMİ (22/03/2017)

Derneğimizce 2016 yılında kurulan, İstanbul Şile Orman İşletme Müdürlüğü Sahilköy Şefliği, Karaburun mevkiindeki hatıra ormanımıza Sarıyer Bala Hatun İlkokulu 2.sınıf öğrencileri, velileri ve üyelerimizle birlikte fidan dikimi gerçekleştirildi. Devamında Karaburun mesire yerinde hep birlikte piknik yapıldı.

Genel Merkezimizden temin edilen “Yenice Ormanları” çantaları öğrencilere dağıtılarak mutlulukları ve sevinçleri paylaşıldı.

PANEL VE MÜZİK DİNLETİSİ (26/03/2017)

2017 yılı ormancılık haftası 26/03/2017 günü kahvaltı devamında panel, müzik dinletisi ve resepsiyon sunumu ile dernek merkezinde, genç orman-orman endüstri mühendisleri ve fakülte son sınıf öğrencileri ve üyelerimizle birlikte kutlandı.

Saat 11:00'de kahvaltı ile başlayan etkinliğe saat 13:00'de paneller devam edildi. Panelist olarak

Orm. Müh. Savaş Akcan "Orman Mühendisleri için Geleceği Olan Yeni Çalışma Alanları, Süs Bitkisi Yetiştiriciliği, Bugünkü Durumu ve Piyasanın Talepleri" konusunda, Orm. Müh. Metin Şenol "Orman Mühendisliği Gözüyle Antep Fıstığı Üretimine Bakış. Özel Girişimcilik İçin Oluşturulması Gerekenler ve Orman Mühendisliğinin Antep Fıstığı

Üretimindeki Yeri" konusunda, Orm. Yük. Müh. Yüksel Erdoğan "Yeni Mezun ve İşsiz Orman Mühendislerinin İşlendirilmesi (SMM)" konusunda ve Prof. Dr. Doğanay Tolunay "Termik Santraller ve Çevre Üzerine Etkileri" konusunda, sunumlarını gerçekleştirdiler. Sonrasında soru-cevap olarak devam edilen panel saat 17.00'de sonlandı.

Panel sonrası sanatçı meslektaşımız Vedat Tozyılmaz'ın müzik dinletisi eşliğinde verilen resepsiyonla hoş sohbetler ve mutlu saatler yaşandı.

1. Antalya Kent Ağaçları Güzellik Yarışması ve Süs Bitkileri Festivali

21 Mart Dünya Ormancılık Günü ve Orman Haftası etkinlikleri kapsamında, Türkiye Ormancılar Derneği-Batı Akdeniz Şubesi Antalya-Muratpaşa Belediyesi, Akdeniz Gençlik Sanat Araştırma ve Eğitim Merkezi ile birlikte düzenlenen 1. Antalya Kent Ağaçları Güzellik Yarışması ve Süs Bitkileri Festivali 22-26 Mart 2017 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

Etkinlikler kapsamında, Derneğimizi tanıtan stant kurulmuş ve “doğadan sanata” adlı sergi düzenlenmiştir. Festival yöre halkının büyük ilgisini çekmiştir. Önümüzdeki yıllarda tekrar edilmesi kararlaştırılmıştır.

21 Mart Dünya Ormancılık Günü ve Orman Haftası Bursa Etkinlikleri

DÜNYA ORMANCILIK GÜNÜ:

Bursa Temsilciliğimizin, 2017 Faaliyet programında olmadığı için Yeşil Gece yapmayı düşünmüyorduk. Ancak; her ayın son Çarşambasında mutad hale getirdiğimiz yemekli meslektaş toplantımızı, bu ay 21 Mart Akşamı düzenleyelim, daha geniş katılımı Dünya Ormancılık Günüümüzü kutlayalım şeklindeki meslektaş arzularını dikkate aldık. Yaptığımız çağrıya uyan meslektaşlarımızın eş ve çocuklarıyla yüzü aşkın katılımı coşkulu bir gece yaşadık. Bursa Temsilcimiz Şerafettin Bayraktar, kısa bir açış konuşmasıyla iyi eğlenceler diledi.

Birlikte olmayı, eğlenmeyi özlemiş seçkin bir topluluk, Bursa Subay Ordu Evinde, nefis bir müzik eşliğinde coştukça coştular. Müzik grubu, yöreden yöreye bir biri ardına sıraladığı oyun havaları ile herkesi sahnede tutmayı başardı.

Finali İzmir Marşı ile sonlandırırken, gecenin tadı damağımızda kaldı.

DOĞA YÜRÜYÜŞÜ VE YÖRESEL TATLAR ETKİNLİĞİ DÜZENLENDİ

2017 yılı faaliyet programımız gereği, doğa yürüyüşü ve yöresel tatlar etkinliğimizi gerçekleştirdik.

Bursa'nın seçkin simalarından, 2014 yılı doğa yürüyüşümüzü birlikte gerçekleştirdiğimiz BÖÇDAĞ liderlerinden eğitimci, doğa dostu ve çevreci Sayın Yıldırım Doğan Hocamızı yine doğa yürüyüşünde Uludağ'da elim bir kaza sonucu kırk altı gün önce kaybetmiştik.

Bu yıl yapacağımız doğa yürüyüşünü O'nun anısına ithafen derneklerini de davet etmiştik.

BÖÇ. DAĞ örgütü ve Nilüfer Kent Konseyi Emekliler grubu davetimizi olumlama, yaklaşık 150'yi aşkın doğasever doğa yürüyüşümüze katılmışlardır.

Çağrımızda olduğu üzere bu yıl Bursa Soğukpınar Köyü hudutlarında Uludağ'ın Güney bakışının zirveye yakın seyreden Bağlı Kavşağı – Ketenli Orman yolu parkuru belirlenmişti.

Yürüyüş ekibimiz, Bursa'dan 8 midibüsle saat 8.30 da hareketle, saat 10.00 civarında Bağlı Kavşağına ulaştı.

Ayrıca davetlimiz Bursa Orman Bölge Müdürü, Sayın Arif Can,

Bursa Orman ve Su İşleri 2'nci Bölge Müdürü Sayın Mustafa Bulut, Bursa Orman İşletme Müdürü Sayın Cihat Yıkıcı ve Soğukpınar Orman İşletme Şefi, Sayın Hüseyin Salı Bağlı Piknik yerine ulaşmış, ekibimizi bekliyor bulduk.

Bursa Temsilcimiz Abdullah Arslan, Derneğimizin kısa bir tanıtımını yapmış, Yıldırım Doğan Hocamız hakkında duygu ve düşüncelerini ifade ile tüm katılımcılara hoş geldin demiş, yürüyüşe katılanların sorumluluklarının kendisinde olduğunu, bu sorumluluğu da BÖÇ. DAĞ profesyonel yürüyüş ekibine yönlendirdiğini ifade ile güzel bir yürüyüş dilemiştir.

BÖÇ. DAĞ ilgilisi Sayın Mustafa Tursun, Yıldırım Doğan Hocamız adına ithafen bu etkinliğe davetli olmaktan çok mutlu olduklarını, Yıldırım Hocamızın doğa sever, eğitimci ve örgütçü kişiliği ile 82 yaşında olmasına rağmen ölümü herkesi son derece üzmüş, ölümü yakıştıramamışlardır. Anısına rahmet dilemiştir.

Nilüfer Kent Konseyi adına söz alan Dursun Keskin, insan yaşamının en semerelisi, ölümünün ardından bu güzel ifadelerle anılmasıdır. Sayın Hocamızı Ben de hürmetle anıyorum demiştir.

Kabul etmek gerekir ki, sıcak sıcak 150 kişiye 200 e yakın gözlemeyi yetiştirip, ekibin dönüşünde hazır bulundurmak için olağanüstü bir çabaya girilmiş, sevgili eşim Sakine Hanım bu konuda çalışan kadınları motive etmiş, onlar da tüm maharetlerini ortaya koymuşlardır. Eşime ve ekibe bu başarılarından dolayı şükranlarımı sunuyorum.

İkram ve yöresel tatlar, katılımcıların, damaklarında anı olarak yerini almış, memnuniyetlerini ifade etmişlerdir.

Bolu'da Yeşil Gece

29 Mart akşamı Dünya Ormancılık Haftası kutlamaları kapsamında düzenlenen Yeşil Geceye 20'nin üzerinde meslektaşımız eşleri ile birlikte katıldı. Güzel ve hoş vakit geçirilirken anılar yâd edildi, bir sonraki yeşil gecede buluşmak üzere gece sonlandırıldı.

Giresun Temsilcilüğümüzde 21 Mart Etkinlikleri

TOD Giresun Temsilciliğinin programlı 2017 yılı etkinliklerinden olan 21 Mart Dünya Ormancılık Günü kutlaması Ordu İli Gürgentepe İlçesi Muratcık - Kadıoğlu İlk ve Orta Okulunda Belediye Başkanı, Köy Muhtarı, İlçe Milli Eğitim Müdürü, Okul Müdürü, Öğretmenler, Öğrenciler ve yöre halkının katılımı ile hava muhalefetinden dolayı 24.03.2017 günü kutlanmıştır.

Bu etkinliğimizde Türkiye Ormancılar Derneğinin tanıtımı yapılarak, katılımcılara ormancılık konusunda yapılan çalışmalar slaytlar eşliğinde görüntülü olarak anlatılıp doğa-çevre ve orman sevgisinin yaygınlaştırılması amaçlanmıştır.

Okul Müdürlüğünce hazırlanan programda orman ve doğa ile ilgili

şiiirler, kompozisyonlar okunmuş ve skeçler oynanmıştır.

Kompozisyon yarışmasının 1., 2. ve 3. süne ödülleri verildikten sonra okul bahçesinde fidan dikimi yapılp, 200 adet tüplü ladin fidanı yöre halkına ve öğrencilere dağıtılmıştır.

Yine bu etkinliğimizde okulumuzun bazı ihtiyaçları Derneğimiz ve Derneğimize gönüllü olarak sponsorluk yapan İnşaat Yüksek Mühendisi Remzi KAYAHAN'ın nakdi yardımları ile karşılanmıştır. Katılımcılara kek ve meyve suyu ikram edilerek törenimiz bitirilmiştir.

Derneğimizin sosyal etkinliklerinden olan geleneksel Yeşil Gecemiz temsilciliğimizin organizasyonunda 26.02.2017 günü akşamı Ordu TESK Otelde canlı müzik eşliğinde 90 kişilik katılımı kutlanmıştır.

Bu etkinliğimizde yöremizde meslekte 50'nci yılını kutlayan hayattaki meslektaşlarımıza, mesleğimize ve ülke ormancılığına yapmış oldukları hizmetlerden dolayı Derneğimiz adına birer şükran plaketi verilmiştir.

Gecemize katılan meslektaşlarımız ve eşleri hasret gidererek aralarındaki sevgi ve saygı bağlarını güçlendirip mutluluklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca bu organizasyonların devamını istemişlerdir.

Tüm bu etkinliklerimiz uydudan yayın yapan ALTAŞ TV kanalı tarafından haberleştirilerek,

kamuoyuna duyurulmuştur. Ayrıca aynı kanal Derneğimiz Giresun Temsilcisi Orman Yüksek Mühendisi Vural AKTAŞ' la Derneğimizin tanıtımı ve etkinliklerimizin amaçları konusunda kısa bir röportaj yaparak yine haber kanallarında yayınlamışlardır.

Yalçın Çelebi anaokulu kelebekler sınıfı öğrencileri, Ordu Fidanlık Müdürlüğü sahasında fidan dikimi ve piknik yaparak güzel bir gün yaşamışlardır.

Minik eller bu etkinliğimizde fidanı toprakla buluşturmuşlardır. Orman sevgisini yaşayarak öğrenmişlerdir.

Atatürk ve Kitap

Aziz BOZATLI

azizbozatli@gmail.com

Bilindiği gibi, ülkemizde gerek yayınlanan kitap sayısı ve gerekse bir kitabın basılan adedi, diğer ülkelere göre çok düşüktür. Okunsa bu kadar düşük olmazdı zaten. Zaman sorunu, kitap temin güçlüğü, ekonomik zorluklarımız, çok fazla sayfa adedi, televizyon seyretmenin dayanılmaz kolaylığı, tembellik ve daha birçok neden var ama sonuç olarak okumayan bir toplumuz. Bu acı durumun istatistiklere yansımaları ise şöyle; Türkiye’de kitap, ihtiyaç maddeleri sıralamasında 235’inci sırada yer alıyor. Japonya’da toplumun yüzde

14’ü, ABD’de yüzde 12’si, İngiltere ve Fransa’da yüzde 21’i düzenli kitap okurken, bizim ülkemizde sadece on binde bir kişi, topu topu 80 bin kişi düzenli kitap okuyor.

İnsanın farklı olmak için, saygın olmak için, bilgili –yani güçlü– olmak için, ailesine ve ülkesine daha yararlı olabilmesi için, sorumluluklarını daha iyi yerine getirebilmesi için, okuması gerektiği yadsınamaz bir gerçektir. Üstelik okuma konusunda Türk toplumunun önünde Atatürk gibi eşsiz bir örnek de var iken.

Kitap Nasıl Okunmalı?

Bir kitabın değeri birden fazla okunmasında, çizilmesindedir. **M. Akif Ersoy**, bir kitabı önce toptan, sonra tenkit ederek okur; üçüncü okuyuşta bazı tespitler yapardı. İzlediğiniz ve sonunu bildiğiniz bir filmi tekrar izlediğinizde, ilk sahnelerini nasıl daha iyi anlarsanız, kitabı da ikinci kez okuduğunuzda daha farklı kavrar ve daha iyi anlarsınız.

Sadece okumak da yetmez, okuduklarımızın üzerinde düşünmeliyiz. Doğruları ve yanlışları ayıklamalıyız. Okuduklarımızı hayata geçirebilmek için kendimize mal etmeliyiz. Böylece düşünce ve kültürel yapımızı güçlendirmeliyiz.

Okuduğumuzu bize mal eden eylem düşünmedir. Okunan şey ancak derin düşünmeyle hazmedilebilir. Nasıl ki aldığımız gıdalar bizi yemiş olmakla değil, ancak sindirilince besliyorsa, okuduklarımız da ancak düşünerek kendimize mal ettiğimizde düşünce yapımızı güçlendirebilir.

Kitap okurken yazarın dünyasındasınız. O sizi yönlendirir. **Schopenhauer** “*Uzun süre hiç düşünmeden okursanız, düşünme kabiliyetini kaybedersiniz. Salt öğrenilmiş doğru, takma uzuv gibidir. Düşünerek elde edilmiş doğru ise, doğal bir uzuv gibidir.*” Tespitini yapar.

Atatürk Nasıl Kitap Okurdu ve Neleri Okudu?

Yaşadığımız çağa “bilgi çağı” veya “enformasyon çağı” denilmektedir. Bilgi, “güç”tür. Okumak ise bilgi edinmenin temel koşuludur. Atatürk bu gerçeği bir asır önce henüz okul sıralarındayken

kavramıştır. O, on kuruşu varken beş kuruşuna kitap almıştır. Atatürk küçük yaştan itibaren kendini liderliğe hazırlayan biridir. O, bilginin gücüne inanarak her fırsatta okudu, okudu, okudu. Onu “Atatürk” olmaya okuma, inceleme ve araştırma tutkusunu hazırlamıştır

O, Makedonya’dan Suriye’ye, Trablusgarp’tan Bulgaristan’a görevle koştururken ve hatta savaş meydanlarında bile, her fırsatını okumak için kullanmıştır. Onun kitap okuma tutkusunu anlatacak bir anekdotu paylaşmak isterim; Anafartalar’da savaşın ortasında bir asker görevli olarak İstanbul’a gidecektir. Atatürk Beyoğlu’nda bir arkadaşına bu askerle bir mektup göndererek, on dört kitap siparişi verir. Arkadaşı dört tane de ilave ederek o asker ile Çanakkale’ye on sekiz kitap gönderir. O mektupta sipariş edilen kitapların ilk üçü; *Aklı Selim* (Jean Meslier), *Hürriyet* (Stuart Mill), *Altay Aladağ Lehçeleri Lügati*’dir.

Atatürk kitap okumayı günlük yaşamının en ciddi eylemi olarak görür ve bir ibadet ciddiyeti ile yapardı. Normal şartlarda, elbiseli, hatta kravat ve mendil takarak masanın başına geçer, üç ayrı kalem alır ve okumaya ögle başlardı. Katılmadığı yerleri kırmızı kalemle, katıldığı yerleri mavi kalemle işaretlerdi. Düşünerek okurdu, kendini yazarın dünyasına mahkûm etmezdi. Atatürk okuduğu kitapların kimi yerinde altını çizmiştir, kimi yerinde özel işaretler koymuştur, katılmadığı ifadelerle karşı görüş yazmıştır. Bazılarında derkenar notunu yeterli görmeyip, A4 ölçeğinde kâğıtlara sayfalarca not yazarak kitabın arasına koymuştur. Eksik kelime ve cümleleri isabetle ilave ettiği olmuştur. Atatürk, bazı kitapları bir kereden fazla okumuştur. Koyduğu

derkenar notunun yanında parantez içindeki rakam, o notun kaçınıcı okumaya ait olduğunu göstermektedir. (1x),(2x),(3x) gibi. İki, üç ve dördüncü kez okuduğu kitaplar vardır.

Atatürk’ün Okuduğu Kitaplar

Atatürk’ün okuduğu ve Anıtkabir Derneğince 2001 yılı itibariyle tespit edilen kitaplar, Anıtkabir kitaplığında 2151, Çankaya Köşkünde 1741, İstanbul Üniversitesi kitaplığında 102, Samsun il halk kütüphanesinde 3 olmak üzere toplam 3997 adettir. Eğitimi sırasında okuduğu kitaplar, bu sayıya dâhil değildir. Bunlardan en çok okuyup, notlar aldığı 477 kitap ve lügat incelenerek, bu kitaplarda Atatürk’ün altını çizdiği, derkenar notları koyduğu, özel notlar yazdığı ve işaretler koyduğu kısımlar bir bütün oluşturacak şekilde, fotokopisi alınarak ve Türkçe çevirisi de altına konarak kitaplaştırılmıştır. Böylece yaklaşık on iki bin sayfalık 24 cilt kitap oluşturulmuştur. Aşağıda verilen bilgiler bu 24 cilt kitabın kabaca incelenmesinden derlenmiş ve genel bir kanaat oluşmasına yardımcı olacak notlar niteliğindedir (İtiraf etmem gerekir ki bu 24 cilt kitaptan araştırmacı yazar Feyzullah Budak’ın bir konferansı dolayısıyla bilgi sahibi oldum ve hemen alıp inceledim).

Okuduğu kitapların konuları: Felsefe, siyaset, Türk tarihi, diğer ülkelerin tarihleri, sosyoloji, İslamiyet, dinler, ahlak, psikoloji, iş hayatı, ırklar, feminizm, liderlik, eğitim, askerlik, strateji, hukuk, diplomasi, dış politika, bilim ve teknoloji, etimoloji, insan sağlığı, romanlar, şiir, tiyatro, müzik ve diğerleri.

Aşağıda bazı kitaplarda altını çizdiklerinden örnekler sunulmuştur;

Altı ciltlik “Türk Tarihi” kitabında altını çizdiklerinden bir cümle: “*Pek gururlu olan Çinliler bile, Türklerin kendileri kadar eski bir ulus olduğunu söylemişlerdir.*”(I Cilt Sy. 80)

Okuduğu “Kan Grupları Hakkında” isimli kitapta, hangi milletlerin hangi kan gruplarına hangi oranlarda sahip olduğunu gösteren listede çizdiği satır; “Türkler’in Kan Grubu:%38 A-%18 B- %6 AB %36 “0””

“Hunların Türklerin Moğolların ve Sair Diğer Tatarların Tarih-i Usumisi” kitabından; “*Moğollar, Tataristan’ın özel bir kabilesindendir*” (sy. 9)

Bazı eserler bizzat yazarları tarafından imzalanarak Atatürk’e gönderilmiştir. Üç örnek:

Dr. Victor Pauchet’in “Genç Kalın” İsimli sağlık öğütleri kitabı. Paris,1928. Atatürk’ün bu kitaptan altını çizdiği bir cümle; “*Vejetaryen rejim, gençliği devam ettirir*”.

Çanakkale savaşına katılan Yeni Zelandalı bir askerin, bu savaşla ilgili yazdığı kitap, “Üç Seferin Hikayesi” yazarı tarafından şu notla Atatürk’e gönderilmiştir; “Ekselansları Mustafa kemal Paşa’ya saygılarımla, iyi dileklerimle...Binbaşı C.B.Brereton..Orinoco Mor-1-5-1934

Bu kitapta altı çizilen birkaç satır: “*Türkiye’de bulunmuş birçok*

İngiliz, Türk’ün müşfik bir insan olduğunu söylemiştir”.(Sy.71).....”İki Avusturyalı ellerinde sedye ile bir yaralıyı alıp götürürken yüzlerce silahlı Türk askeri, onlara bir tek kurşun atmadan, sadece seyretti”. (Sy.75)

İngiltere hükümeti tarafından yayımlanan “Gelibolu Askeri Harekâtı” isimli kitap, bizzat İngiliz kralı tarafından Atatürk’e takdim edilmiştir.

Atatürk’ün birkaç kez okuduğu temel kitaplardan birkaç örnek; Türk Medeniyet Tarihi (Ziya Gökalp), İmtizac-ı Akvam ve Vefa-i Ahd (Namık Kemal), Irklar Tarihi (Eugene Pittard), Cihan Tarihinin Umumi Hatları (H.V.Wells).

Yakut dili, Çağatay Dili, Fransızca, Arapça, Farsça, Rusça birçok sözlük okumuştur. Sözlükler, ihtiyaç duyulduğunda başvurulmuş bir kaynak olarak bilinir ama Atatürk sözlükleri baştan sona okuyup sözcük dağarcığını genişletmiştir. Çok iyi derecede bildiği Fransızca'da Yunancadan türemiş 178 sözcüğü tespit etmiş ve sözlüklerde bu sözcüklerin yanlarına notlar almıştır. Bu sözcüklerden birkaç örnek: Tropiques=tropik, dönence.. Traqi-comedie= Traji komik.. Talisman=tılsım.... Yakut dili lügatinde birçok kelimenin kökeni hakkında yanına not düşmüştür. Bir örnek: İstirap, Rusça straf kelimesinden gelir, ceza, tecziye etmek demektir. (Sy.19)

Sonuç Yerine

Atatürk, çocukluktan başlayarak yoğun bir bilgi birikimi ile yetişmiş, Anadolu, Avrupa, Afrika ve Ortadoğu'yu içine alan geniş bir coğrafyada gözlemler yaparak, savaşılarak kendini bir toplum önderi olarak hayata hazırlamıştır. Onun kabına sığmayan gücünün temel kaynağı, genetik vasıfları ve karakteri yanında esas olarak, okuduklarından edindiği bilgilerdi. O, okudukları ile adeta Atatürk kimliğini inşa etmiştir. Önüne “Kurtuluş savaşı yapmak” gibi bir zaruret veya şans çıkmasaydı onun, mutlaka bu gücünü ve bilgi birikimini başka alanlarda kullanacağını değerlendirmekteyim.

Atatürk'ün yaptıkları konusunda binlerce kitap yazılmıştır. Bu güne kadar okuduğum ve duyduğum anekdotlar arasında beni en fazla etkileyen ve Atatürk'ün potansiyelini en çarpıcı biçimde anlatan Rauf Orbay'a ait bir anekdotla yazımı sonlandırmak istiyorum. Son zamanlarda televizyonlarda Atatürk düşmanlığı yapan, tarihçi sıfatını taşıyan(!), birçok karşı devrimci, Atatürk'ün arkadaşlarına haksızlık, hatta kötülük ettiğini söylerken, onun en büyük muhalifi olarak takdim edilen Rauf Orbay'ın sözleri ile onlara da en etkili cevabı vermiş olalım.

Öncelikle Rauf Orbay hakkında kısa bir hatırlatma yapmak isterim. Zira onun kişiliği, söyleyeceklerinin önemini kat kat arttıracak niteliktedir. Rauf Orbay, Atatürk'ün akranıdır, 1880 de İstanbul'da bir amiral çocuğu olarak dünyaya gelmiştir. Atatürk'le beraber Anadolu kurtuluş hareketini başlatan Beş paşadan biridir. Diğerleri Ali Fuat

Cebesoy, Kazım Karabekir ve Refet Bele'dir. İlk başkanlardandır. Atatürk ile birçok kere ters düşmüş ve karşı karşıya gelmiştir. Atatürk “Nutuk”ta onun İstanbul Mebusan Meclisi üyesi iken, İngilizlere teslim olup Malta'ya sürülmesini de eleştirir. Savaş sırasında cepheye askeri konularda bile farklı fikirleri savundukları olmuştur. Cumhuriyetin ilanına da sıcak bakmayanlardandır. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasında yer almıştır. Partisi Şeyh Sait isyanı üzerine kapatılmıştır. “İzmir Suikastı” davasında hüküm giymiş, yurt dışına kaçmıştır. Atatürk'ün ölümünden sonra İnönü tarafından yurda davet edilmiş ve Londra büyükelçisi olmuştur. 1942 de emekli olmuş, öldüğü 1964 yılına kadar verdiği konferanslarla halkı aydınlatmaya devam etmiştir.

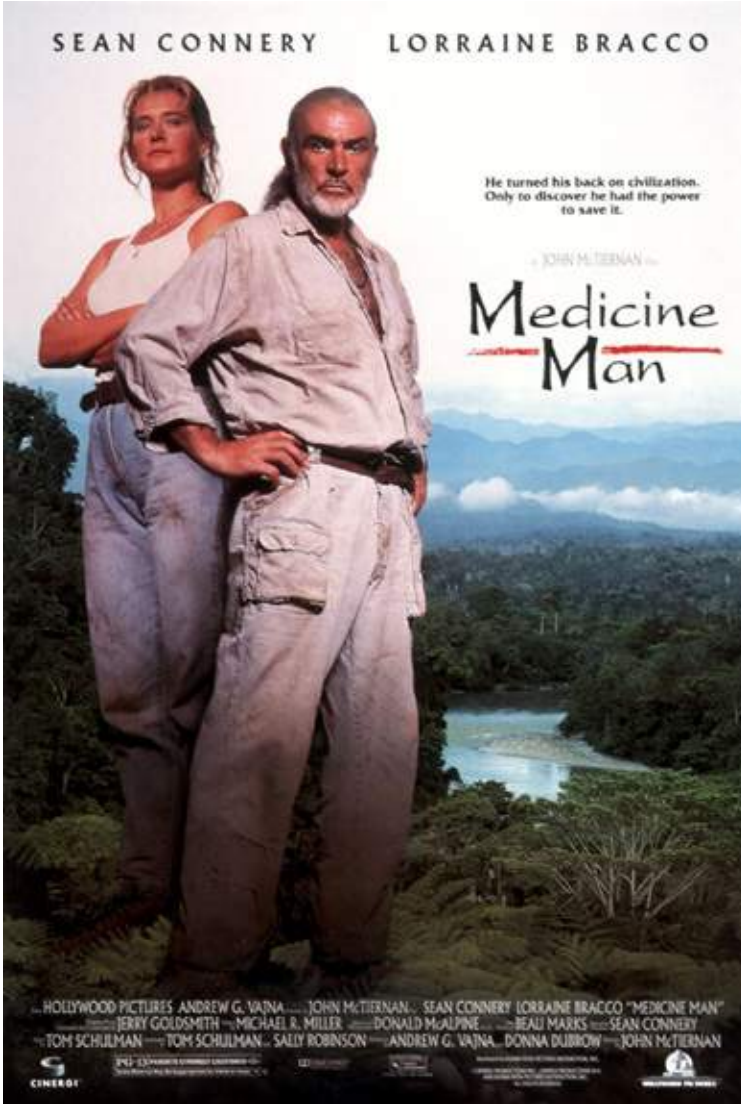
Rauf Orbay 1964 yılı Ocak ayında Ankara Kızılay orduvinde bir grup askeri tıp öğrencisini kabul ederek sohbet eder. Söz Atatürk'ten açıldığında Rauf Orbay gençlere özetle şöyle der:

“ Atatürk beni yakalasaydı asacaktı. O bu ülkenin KURUCUSUDUR. Onun kıymetini biliniz. O olmasaydı hiçbirimiz bir kurtuluş savaşına CÜR'ET EDEMEZDİK. Ama bizim hiçbirimiz olmasaydı, o tek başına SAMANPAZARINDAKİ AMELELERİ TOPLAR, BU SAVAŞI GENE BAŞARIRDI”.

NOT: Rauf Orbay'ın kabul ettiği öğrencilerden biri Em.Tbb.Alb. Prof. Dr. Mustafa Kahramanyol, halen Ankara'da KBB uzmanı olarak bir hastanede görev yapmaktadır. Başkasından duyduğumda çok etkilendiğim bu anekdotu, kendisiyle görüşerek, teyit ederek ve izni ile buraya aldım.

“Doğadaki Umut” Filmi ve Ormanlar

S. Serdar YEGÜL
Orman Müh.
s_yegul@hotmail.com

“Siz hiç, bir şeyinizi kaybettiniz mi Bayan Bronx! Çantanızı... Anahtarlarınızı... Bense, yirminci yüzyılın vebası için gerekli ilacı buldum ve onu kaybettim!”

Bir Hollywood yıldızından (Sean Connery) ormanların biyolojik çeşitliliği hakkında muhteşem bir sinema filmi izlemek ister misiniz? O zaman koltuklarınıza kurulun; film başlıyor! [1]

1992 yılı ABD yapımı “Doğadaki Umut” (Medicine Man) filminde başrolleri Sean Connery ve Lorraine Bracco paylaşıyor.

1992 yılında vizyona girdiğinde dikkatimizden kaçan bu filmi, bir meslek kitabında [2] gördüğümüzde hemen dikkatimizi çekti ve izledik. Ormanlardaki biyolojik çeşitlilik kaybı konusunda önemli vurgulara sahip filmin sizin de dikkatinizi çekeceğini düşündük.

“Doğadaki Umut” filminin afişi

Dr. Crane (Lorraine Bracco) ve Dr. Campbell (Sean Connery)

“DOĞADAKİ UMUT” FİLMİNİN KONUSU

Büyük bir ilaç şirketi tarafından desteklenen ve kanser araştırmaları yapan botanikçi bilim adamı Dr. Robert Campbell (Sean Connery), eşinden ve iş arkadaşından ayrılması nedeniyle laboratuvarını Amazon yağmur ormanlarına, bir kabilenin yanına taşır. Böyle bir kararı vermesinin diğer nedeni de, bu kabilede hiç kanser vakasına rastlanmamasıdır.

Kendinden üç yıl haber alınamaz. Üç yılın sonunda Dr. Campbell, ilaç şirketine bir mektup gönderir ve bir cihaz ve bir araştırma asistanı ister. İlaç şirketi, cihazı ve biyokimyacı Dr. Rae Crane’yi (Lorraine Bracco) hemen gönderir.

DR. CAMPBELL’İN KANSER TEDAVİSİ

Dr. Campbell kabilenin yanına yerleşir yerleşmez, kabilenin yaşantısını incelemeye başlar. İlk incelemeleri göstermektedir ki; kabile dışarıya kız vermemektedir. Zaman ilerledikçe gözler ki; kabilenin şifacısı (medicine man) bulundukları ormanların belirli bir bölgesinde yetişen Buromelya bitkisini toplamakta, kabile halkına dağıtmakta, halk da bu bitkiyi çiğ çiğ yemekte, burunlarına çekmekte ya da yemeklerine katmaktadır. O da aynısını yapar ve ağaçların 30 metre yüksekliğinden Buromelya bitkisini toplar ve bitki özünden bir şişe serum üretir. Bu serumu kanserli deney hayvanlarına uygulamalar ve olumlu sonuç elde eder.

Dr. Campbell’in ilk serumu zamanla azalır ve yeniden bir şişe serum üretmesi gerekir. Ancak bir sorun vardır ve bilemediği bir nedenden dolayı, ilk serumdaki bir maddeyi tekrar üretememektedir. Biyokimyacı Dr. Crane, Dr. Campbell’in yanına ulaştığı sırada bahse konu maddeyi üretmeye çalışmaktadır. O gergin haliyle Dr. Crane’ye şunları söyler:

“Siz hiç, bir şeyinizi kaybettiniz mi Bayan Bronx! Çantanızı... Anahtarlarınızı... Bense, yirminci yüzyılın vebası için gerekli ilacı buldum ve onu kaybettim!”

1- Dr. Rae Crane, New York şehrinin Bronx ilçesinde doğup büyüdüğü için, Dr. Campbell ona: “Bayan Bronx” ya da “Dr. Bronx” demektedir.

Dr. Campbell kabileyle çok iyi ilişkiler kurar.

Kabilenin Şifacısı: Medicine Man

Birlikte Buromelya bitkisini toplarlar.

Ağaç tepelerinden manzarayı izlerken.

TEKRAR BİTKİ TOPLUYORLAR

Dr. Campbell ve Dr. Crane birlikte test aşamalarını tekrar tekrar kontrol ederler. Sonuçlar hep olumsuzdur. Derken tekrar bitkiyi toplamaya karar verirler. 30 metre yükseklikten Buromelya bitkisini tekrar toplar ve testlerini taze bitki özleriyle sürdürürler.

Bitki toplama işleminden sonra ağaçların tepelerinden muhteşem manzarayı izlerken, bir tarafta bu bölgeye doğru gelen yol yapım çalışmalarını görürler. Buldozerlerin isli egzoz dumanları göğe yükselmektedir. Dr. Campbell derin bir iç çektikten sonra şunları söyler:

*“Şu nehri görüyor musun
Dr. Bronx? Hiç kimse nehrin
suyunun bu kadar azaldığını
hatırlamıyor. Yağışlar her yıl
azalıyor. Yağmur ormanları
azaldıkça, yağmurlar da azalıyor.*

*Yerliler tufan için dua etmemi
istediler. Dua eder misin
Dr. Bronx?”*

Ağaçların tepelerinden topladıkları Buromelya bitkisinden, kabile üyelerinin de yardımıyla, bitki özünü çıkarırlar. İlk serumda bulunup da daha sonraki serumda olmayan eksik maddeyi bulmak için test üstüne test yaparlar. Ancak sonuçlar yine olumsuz çıkar.

Buromelya bitkisini temizlerken bitki ve karıncaların birlikte yaşadığını görürler. Ancak, aradıkları maddenin karıncaların enzimi olduğunu o an fark edemezler.

Şeker kâsesinin içi karınca doludur.

BROMELYALAR VE KARINCALAR

Dr. Crane bir testte şeker solüsyonu kullanır. Bu kez aradıkları eksik maddeyi bulmuşlardır. Dr. Campbell, Dr. Crane'e ne solüsyonu kullandığını sorar. Şeker olduğunu öğrenince toz şeker kâsesine yönelir. Toz şeker kâsesini tepsiye boca ettiklerinde görürler ki; toz şekerin içinde o yöreye özgü (endemik) karıncalar cirit atmaktadır. Aradıkları eksik maddeyi, Bromelya bitkisi değil, karıncaların enzimi üretmektedir.

ZAFER SEVİNCİ VE YANGIN

Tam zafer sevincini yaşarken, iş makinelerinin sesleri laboratuvarın yakınlarından gelmeye başlar. Dr. Campbell iş makinası operatörlerinin yanına gider, onlarla tartışır ve kavga eder. Bu sırada frenleri boşalan bir iş makinası, işçilerin yerde yaktıkları ateşi ormana sürükler ve orman yangını başlar. Yangın, Dr. Campbell'in laboratuvarı dâhil o bölgeyi siler süpürür. Dolayısıyla endemik Bromelyaların, karıncaların ve kabilenin yaşam ortamı küle döner.

Devlet görevlileri yanan bölgeye gelir ve kabileyi şehre yakın bir

bölgeye taşımayı teklif ederler. Ancak kabile lideri bu teklifi kabul etmez. Tanıdıkları bir kabilenin yanına taşınmayı tercih eder. Dr. Campbell de kabile lideri gibi düşünür. Endemik karıncaların bu bölgeye yakın yerlerde yaşadıklarını varsayarak karıncaların izinden gideceğini söyler ve bunun için Dr. Crane'ya birlikte çalışma teklifinde bulunur.

VE "MUTLU SON"

Dr. Crane'den olumlu yanıt alan Dr. Campbell, tüm kabile ile birlikte yeni yerleşim yerlerine doğru yola çıkar.

Dr. Campbell bir taşla iki kuş vurmuştur. Hem yeni bir laboratuvar için ilaç şirketinden destek almış hem de Dr. Crane'yi ikna etmiştir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Sinemaseverler "Doğadaki Umut" filminde, bir yandan Dr. Campbell ve Dr. Crane'nin birbirleriyle olan çatışmalarını ve sonrasında duygusal yakınlaşmalarını izlerken diğer yandan bir yol yapımı uğruna o yöreye özgü bitki ve hayvanlar ile insanların yaşam ortamlarının nasıl heba edildiğini görecektir ve içleri sızlayacaktır.

Filmi izlediğinizde; insan ilişkileri içerisinde çevre ile ilgili bir konunun estetik bir şekilde nasıl yerleştirildiğini görecektir ve sinema sanatının eşsiz bir iletişim ve farkındalık oluşturma aracı olduğuna bir kez daha şahit olacaksınız.

Böyle güzel bir filmi izledikten sonra insanın aklına ister istemez bazı sorular geliyor: Sinema sanatının bu güzel örneğine benzer filmler Türkiye'de de yapılamaz mı? Ormanlar ve ormancılıkla ilgili konularda film yapımcılarıyla, senaristlerle ve yerli ve yabancı film yıldızlarıyla işbirliğine gidilemez mi? Böylece, sinema sanatının olanakları kullanılarak geniş kitleler üzerinde ormanlar ve doğa koruma konusunda farkındalık yaratılamaz mı?

Bu düşüncelerle sizi "Doğadaki Umut" filmi ile baş başa bırakıyor ve iyi seyirler diliyorum.

KAYNAKLAR:

- [1] "Doğadaki Umut" filmini aşağıdaki bağlantıdan izleyebilirsiniz: <http://www.otukenim.tv/2016/06/film-izle/9340>
- [2] İlter E., Ok K. Ormancılık ve Orman Endüstrisinde Pazarlama İlkeleri ve Yöntemleri, 2007. Sayfa 421.

Dr. Campbell, Bromelyalarını ve karıncalarını kaybetmiştir.

Sürmene /Çamburnu Orman Yangını Raporu'nun Orman Kanunu Açısından Değerlendirilmesi

Alaettin KENDİR
Orman Yüksek Müh. - 1964

Orman ve Av Dergimizin Kasım-Aralık 2016 sayısında 7 Ocak 2017 günü Sürmene İlçesi, Çamburnu Yöresinde meydana gelen orman yangınına inceleyen meslektaşlarımızın düzenlediği raporu okudum. Öncelikle bizleri söz konusu yangın hakkında bilgilendirdikleri için teşekkürlerimi sunuyorum.

Raporda, yangın hakkında ayrıntılı bilgilendirme yapıldığı halde orman yasası bakımından inceleme yapılmamış olmasını eksiklik olarak gördüm. Özellikle çalışan kesimin yanlış anlamasına meydan vermemek amacı ile görüşlerimi

meslektaşlarım ile paylaşmayı uygun buldum:

Rapor incelendiğinde; Yangının tipik bir örtü yangını olduğu, alt tabakada yoğun diri örtü bulunduğu, yangın sonucunda diri örtünün ölü örtüye dönüştüğü, ağaç gövdelerinin 2-4 metresine kadar ağacın gövdesine geçmeden kabuğunun kararmış olduğu, ağaçların kambiyum tabakasının ve köklerin zarar görmemiş olduğu, ağaçların canlılığını (hayatietini) kaybetmemiş oldukları, anlaşılmaktadır.

6831 sayılı yasa da: Madde- 76.
a- Devlet ormanlarında; Orman
İdaresince belirlenen konak
yerlerinden başka yerlerde
gecelemek, b-Ormanlarda ateş
yakmak, c-Ormanlara sönmemiş
sigara atmak, d- Ormanlara dört
kilometre mesafede anız yakmak,
yasaktır.

6831/ 110. maddenin 1.fıkrasında:
76. maddenin; (a) bendinde
belirtilen fiili işleyenlere,

110. maddenin 2.fıkrasında: 76.
maddenin; (b,c,d) bentlerinde
belirtilen fiilleri işleyenlere,

110. maddenin 3.fıkrasında: Dikkat
ve özen yükümlülüğüne aykırı
olarak orman yangınına sebebiyet
verenlere verilecek cezalar
belirtmiştir.

Yargıtay Cumhuriyet Savcısı
Sayın Mehmet MESTAV'ın
Orman Kanunu adlı kitabında,
*"110/2. fıkraya göre tedbirsizlik
ve dikkatsizlikle orman yangınına
sebebiyet olma suçunda, suçun oluşumu
için ormanda meydana gelen
yangında ne tür bir örtünün yanmış
olduğunun önemi yoktur. Ormandaki
örtünün, hatta ibre ve yaprakların
veya benzeri kuru örtünün yanmış
olması yeterlidir"* açıklamasında
bulunulmuştur.

Bu yasal düzenleme ve Sayın
Mehmet MESTAV'IN
açıklamaları dikkate alındığında şu
sonuç çıkmaktadır:

1- 76/ a- bendi; Devlet
ormanlarındaki yasakları
içerdiği halde 76. maddenin;
(b,c,d) bentleri genelleme
yaparak tüm ormanlar (Devlet
ormanları, tüzel kişilik
ormanları ve özel ormanlar) için
yasaklama getirmiştir.

2- Yasada orman yangını tanımını
kullanıldığından orman
yangınının örtü, gövde ya da
tepe yangını şeklinde cereyan
etmiş olmasının önemi yoktur.
Orman yangını vuku bulmuştur.

3- Yangının kısmen yanma ya da
zararsız yanma (kambyum
tabakasının zarar görmemesi,
canlılığın devam etmesi) gibi
durumlar orman yangını
oluşumunu engellemez, orman
yangını vuku bulmuş sayılır.

Y.3.CD. 94/8804-11705 sayılı
kararında da: Kesilen emvalin
meşe çalısı olması nedeniyle
yeniden sürgün vereceği
için ağaçlandırma gideri
gerektirmediği, şeklindeki
verilmiş yerel mahkeme kararını
bozduğu, bilinmektedir.

4- 110. maddenin 3.fıkrasında:
Dikkat ve özen yükümlülüğüne
aykırı olarak orman yangınına
sebebiyet verilmesinin, bilerek
veya bilmeyerek ormana
sigara izmariti atılmasından
ya da orman dışında yakılan
piknik ateşinden ya da anız
yakılmasından kaynaklanmış
olarak ormanın yanmış
olmasının önemi yoktur. Orman
yangını vuku bulmuş sayılır.

Bu yasal düzenlemeye göre,
Sürmene Orman İşletme
Müdürlüğü yetkililerinin yapması
gerekten:

1- Raporun düzenleme tarihi
itibariyle savcılık soruşturması
devam ettiğine göre soruşturma
sonucunu takip ederek
kovuşturmaya yer olmadığına
karar verilmesi halinde gerekli
itiraz yapılmalıdır.

2- Ceza davası açılması halinde
110. maddenin 3.fıkrasına
göre: Zararın belirlenmesinde
yangın sonucu: a- Tamamen
yanan ağaç ve ağaççıkların
değeri, b- Kısmen yanan ağaç
ve ağaççıkların değerinde
meydana gelen azalma, c-Alt
tabaka orman örtüsünün
yanması nedeniyle oluşan
zarar, d-Toprağın humuslu
tabakasının yanması nedeniyle
meydana gelen verim kaybı,
bakımından gerçek zarar
(a+b+c+d) hesap edilerek
müdahil olunmalıdır. Bu
maddede yazılı miktarlar gerçek
zararı oluşturur.

3- Yangının vukuu bulunduğu alanın
tamamı için ağaçlandırma
gideri talep edilmelidir.
Ağaçlandırma gideri ve
yangın söndürme giderleri
idari tasarruf olduğundan
gerçek zarar hesabına dahil
edilmemelidir.

Meslekten Anılarım

Turhan GÜNAY

Orman Yüksek Mühendisi ¹

Bizim gibi yaşlı (!) kuşak şöyle bir geriye baktığı zaman, uzun meslek yaşantısıyla ilgili nice acı-tatlı anılarının bir film şeridi gibi gözlerinin önünden geçtiğini anımsar. Öyle ya, kendi meslek yaşantımı dikkate alıp geriye doğru şöyle bir baktığımda, fakülteye giriş yılım olan 1955'den günümüze tam 62, mezuniyetten bu yana ise 57 yılı, bir diğer ifade ile yarım asırdan fazla bir zaman dilimini ve bu arada 42 yıllık bir meslek yaşantısını geride bıraktığımı görüyor, "köprünün altından nice sular akıp gitti..." der gibi, bir taraftan geçen zamana, diğer taraftan da acı-tatlı ve yerine göre buruk anılara takılıyorum...

Uzun meslek yaşantısı ve uzun yaşam derken, burada hemen bir anımı paylaşmak isterim;

5-6 yıl kadar önceydi; bir gün İstanbul'da -ki orada, Kavacık/Otağtepe'de oturmaktayım- Kadıköy'deki TOD'nin Marmara Şubesi Lokaline uğramıştım. Şube Başkanı rahmetli Hüsnü ESEN arkadaşımın portmantonun olduğu küçük odada ayak üzeri sohbet ederken, üyelerden bir arkadaş -ki şahsen hiç tanı mıyordum- gelip gayet sakin bir şekilde atkısını dolamış, pardösüsünü giymiş,

şapkasını da başına geçirerek ve bizlere de "iyi akşamlar" diyerek ayrılmıştı. Hüsnü Bey, "kim bu zat, tanıyor musun?" diye sormuş; ben de "tanımıyorum!..." demiştim. Ardından, "tahmin et bakayım, sence kaç yaşında?" sorusunu yöneltmiş, arkadaşın da ismini vererek "92 yaşında" demesi üzerine, arkadaşımızın son derece de genç/diri ve moda deyimi ile "fit" de görünümü karşısında "vay be!... maşallah!... Allah ömürler versin!..." diyerek hayretimi gizleyememiştim.

Niçin, yaşlı görmemiş gibi hayret ediyordum ki? Yanı başımda meslektaşım ve kayınpederim rahmetli Mustafa Sabri KASIM -ki Muğla, Giresun, Eskişehir ve Kastamonu Orman Bölge Müdürlüğü görevlerinde bulunmuş, iki dönem de Kastamonu Belediye Başkanlığı yapmış ve 2010'da 91 yaşında vefat etmişti- son günlerine kadar gayet iyi, melekeli de gayet yerinde idi. Sık sık bir araya gelir sohbet eder, kendisi ve ondan önceki kuşağa ait bilgiler almaya çalışırdım. Son yıllarında "meslekten ne haber?... " der, özellikle bir bir rahmetli olan sınıf arkadaşlarını kastederek (1942 mezunu idi) "iki Mustafa kaldık!..." derdi; biri kendisi, diğeri de Mustafa TIRPAN idi. Mustafa TIRPAN'dan önce kendisini kaybetmiştik. Ayrıca rahmetli anneannem de 110 yaşına kadar yaşamış idi. Bu arada 100

1_ İst.Ünv.Or.Fak. 1960. Eskişehir Orman Toprak Laboratuvar Müdürlüğü'nün kurucu 2. Elemanı ve 36 yıllık emektarı. Laboratuvarı Orman Toprak ve Ekoloji Araştırmaları Enstitüsü'ne dönüştüren yetkili. Emekli Müsteşar (2001)

yaş “dalya!... demek üzere olan bazı meslektaşların varlığını da biliyorum. Hepsine sağlık ve afiyet diliyorum. Neresinden bakılırsa bakılsın, “yaş” konusunun son derecede izafî/göreceli bir konu olduğu açık!...

Yukarıda ilk satırlarımda “acı-tatlı” anılar dedim. Tabii ki, yaşam düz bir çizgi değildir; inişleri de çıkışları da, acı/buruk yönleri de tatlı yönleri de olacak!... Öyle de, daha mesleğe adım attığımız ilk günlerden itibaren meslektaş ölüm haberleri ile mi sarsılacaktık?...

Üç sınıf arkadaşı; ben Dörtöyl’de Top.Tgm. olarak, arkadaşlarım Dinç Yazıcıoğlu ve Yener Göker Piy.Tgm. olarak İskenderun’da bir araya gelmiştik. Hemen her hafta sonu İskenderun’da buluşur, gayet güzel günler geçirirdik. İşte, böyle günlerin birinde, sınıf arkadaşımız Osmaniye Bölge Şefi Recai DOĞAN’ın, Sorgun Yaylası’nda bir kaçakçı takibi olayında muhafaza memurunun açtığı ateş sonrası bir kaçakçının ölmüş olduğu; kaçakçıların “muhafaza memurundan tüfeği alarak şef ateş etti!...” suçlamaları üzerine arkadaşımızın tutuklandığını öğrenmiş ve büyük üzüntüye kapılmıştık. İlk fırsatta bir araya gelmiş, Osmaniye’ye giderek kendisini hapisnede ziyaret etmiş, moral vermeye çalışmıştık. 1-2 duruşma da dâhil, terhis olup dönene kadar bu ziyaretlerimiz devam etmişti.

Yıllar süren duruşmalar sonunda, muhafaza memurunun “ben ateş ettim!... demiş olmasına rağmen, arkadaşımız 22 yıl hüküm giymiş ve kelimenin tam anlamıyla hayatı kaymıştı. Hepimiz genç, mesleğe yeni atanan, meslek ve ülke sevgisiyle dolu idealist orman yüksek mühendisleri idik. Hepimiz

görevimizi en iyi bir şekilde yapmanın gayret ve heyecanı içerisindeydik. İşte Recai DOĞAN arkadaşımız; bu heyecanla ormanı korumak ve kaçakçılara göz açtırmamak çabası içerisinde iken, kaçakçıların hedefi olmuş, “kaçma!... duuur!...” uyarılarına rağmen yaşanan bu üzücü olayda iftira öne geçmişti. Genel af vs den sonra 12-13 yıl yatıp çıkmıştı ama ömrü vefa etmemiş ve arkadaşımız genç yaşta vefat etmişti.

40 yıla yakın bir zaman sonra, Zonguldak/Yenice Orman İşletmesi Çitdere serisinin bir bölümünün yetiştirme ortamı haritasını yaparken (1996-97 yılları) 4-5 kişilik ekip olarak yol üzerinde neredeyse kırık dökük hale gelmiş, suyu bile akmayan bir çeşme başında toplanmış, öğle aızığımızı yerken, genç arkadaşlardan biri, çeşmenin alnında beyaz mermer üzerine yazılı “MEHMET SOYDİNÇ ÇEŞMESİ” ismini kastederek “bu isim kim ki?...” deyince sınıf arkadaşım Mehmet SOYDİNÇ’i anlatmaya başlamıştım. Esasen daha çeşme başında toplanırken içim burkulmuş, arkadaşımıza rahmet okuyarak sofraya oturmuş, lokmalar boğazımda düğümlenir olmuştu. Bir şeyler atıştırdıktan sonra Mehmet SOYDİNÇ arkadaşımı anlatacaktım ama genç arkadaşımın sorusu üzerine bir taraftan bir şeyler atıştırdırken, diğer taraftan da rahmetli arkadaşımı anlatmıştım.

Mehmet SOYDİNÇ arkadaşım da, askerlik dönüşü daha mesleğinin ilk aylarında Hendek’te çarşı içerisinde alnından vurularak şehit edilmişti. Maalesef bu bölge – Adapazarı-Düzce-Hendek-Akyazı ekseni- başlangıcından günümüze orman kaçakçılığının “cirit attığı” bir bölge olmuştur. Mehmet

SOYDİNÇ arkadaşımız da, Recai DOĞAN arkadaşımızın düştüğü hataya(!) düşmüş, görevinin gereğini biraz yapmaya kalkınca, herhalde kaçakçıların üzerine biraz gidince, bunu hayatıyla ödemişti. Olay, meslek camiasında büyük infial yaratmış; arkadaşımızın cenazesine arkadaşları, fakültemizden hocalarımız, TOD, OMO vb meslek kuruluşları katılarak memleketi Gaziantep’e uğurlanmıştı.

Bu iki arkadaş ve onlar gibiler kaçakçı peşinde koşarlarken başlarına bu ve bunun gibi acı olaylar gelmişti de, aynı günlerde benim başıma gelene, ölümden kıl payı kurtulmuş olmama ne demeli? 15 Ocak 1963’te askerlik dönüşü Eskişehir/Çatacık Orman İşletmesinde Değirmendere Bölge Şefi olarak göreve başlamıştım. Askere gitmeden önce “refik” olarak çalıştığım 38 bin ha’lık bu bölge şefliğini –şefim Şerif YÜKSEL’i rahmetle anıyorum- dönüşte yedi bölgeli bir işletmeye (Çatacık Or.İşl.) dönüşmüş olduğunu görmüş ve bu işletmenin 1555 ha’lık saf sarıçam’dan oluşan “kutu gibi” en küçük bölgesinin şefi olmuştum. Köyü-köylüsü, sosyal problemi olmayan, tam teknik ormancılık yapılabilecek bir bölgeye düştüm diye –esasen benim seçimim idi- sevinliyordum. Nitekim kar kalkınca hemen ormana çıkmış, Bölge Müdürlüğü ve İşletmemin de onayı ile “siperli kama işletmesi” modeli bir gençleştirme çalışmasına girişmişim. Civar köyden (Domya köyü) sağladığımız 20 kadar işçi ile bir gün içerisinde kesim işini tamamlamış dönüşe geçmiştik. Yolun çok bozuk, pikap aracın eski ve emanet (komşu bölge şefliğinin) olduğundan bahisle “aynı yolu takip edeceğiz, yaşlılarımızdan 4-5 kişiyi

alabilirim, tüm malzemelerinizi de koyun götüreyim aşağı kavşağa kadar..." dememe ve öyle yapmama rağmen, araç hareket edince pikabın arkasına üzüm salkımı gibi dolmuş ve aracın önü neredeyse havalanmıştı. İnip, 2-3 kez bu olayı tekrar etmeleri –ki her seferinde durumu tekrar izah etmiş ve "lütfen!... demiştim- üzerine, "bu böyle olmayacak!... diyerek hepsini indirmiş şoförle yola koyulmuştuk. Neredeyse aynı hızda onlar ormandan yaya ben araçla, gidiyorduk. 2-3 km gitmemiştik ki, aşağıda, aracımıza yol vermemekle yolumuzu kesmişler, ne oluyor demeden... ani bir hareketle geriye dönüp baltalarını sallayarak, kimisi kendini yerlere atarak bin bir küfür ve hakaretle araca ve kapılara hücum etmişlerdi. Ben kendi kapımı kilitlerken, şoföre de kapısını kilitleyip açmamasını söylemişim. Hırsları biraz geçince camı yavaşça indirerek "kabadayılık böyle elde balta 20 kişi ile Devletin silahsız Şefine saldırıp yol kesmekle mi oluyor, bu küfür/hakaretleri sizlere aynen iade ediyorum, akşama kalmaz jandarma kapınızdadır!..." diyerek aşağıda Çatacık merkezimizden Mihalıçcık Jandarmasına bildirmiş, hemen o gece "der-dest" edilip Mihalıçcık'a götürülmüşlerdi, mahkeme sonucu da bir kısmı hüküm giyip hapis yatmıştı. Lütfen söyler misiniz, bu olayın bir mantığı var mı?... Şu açıktı ki, biraz gençlik duygularıyla hareket edip araçtan inerek ajite olmuş bu insanların karşısına dikilseydim, bizim kelle gitmişti!...

Bu olaydan 1-2 ay kadar sonra bir gün yaşlıca (ve "tonton") bir müfettiş abimiz (rahmetli Cemal ALBAN) çıkıp gelmiş; benimle tatlı bir sohbetten sonra –psikolojik olarak bir "müfettiş" korkusu

yaratmadan- bir sarı zarf uzatarak, "bizim orman köylümüz böyledir işte, olur-olmaz şey için, ki aşağısı da idare etmez, ya Bakanlığa ya da Cumhurbaşkanlığı'na telgraf çeker sizleri şikayet eder; bunlar olağan şeyler!... diyerek "Otluk köyü köylülerinin senin bölgedeki kesim işini yasal olarak onlara vermen gerekirken daha uzaktaki Domya köyü işçilerine vermişsin, güya rüşvet de almışsın!... diye seni taa Cumhurbaşkanına (henüz 27 Mayıs 1960 sonrasıdır, Cumhurbaşkanı Org. Cemal GÜRSEL'dir) telle şikayet etmişler; bir iki satırla cevapla, ben de hemen döneyim..." demişti.

Otluk; ayrı bir bölge şefliği olup benim bölgeme komşu, ayrıca bu bölgeye vekâlet etmekte idim; Otluk isimli tek bir köyü vardı. Ben, muhafaza memurumu göndererek kesim işi ihtiyacımız olduğunu bildiren yazımı muhtarlığa tebliğ ettirmiş, onların vahidi fiyatı beğenmeyerek verilen süre içerisinde bir başvuruda bulunmamaları üzerine işin Domya köylülerine verilmiş olduğunu, rüşvet konusunun da tümü ile yalan/iftira olduğunu belirterek ifademi vermiş ve müfettiş abimizi uğurlamıştık. Şair meslektaşımız rahmetli Lütfi İNCEKAŞ ne güzel demişti bölge şefi için "Yedi!..." başlıklı şiirinde: "(...) *Yağmur yedi, kar yedi, taş yedi, sopa/dayak yedi ... yetmedi yedi imzalı telle 'yedi' dedi!...*" diyerek. Biz de, daha mesleğimizin ilk yılı ve ilk 1-2 ayı içerisinde hem ölümle yüz yüze gelmiş, hem de kelimenin tam anlamıyla "7 imzalı telle!..." rüşvetle suçlanarak taa Cumhurbaşkanlığına kadar şikayet edilmiştik; üstelik "köyü-köylüsü/ sosyal problemi yok!..., kutu gibi bir bölge!..." diye bu bölgeye sevinerek gelmiştik!... Bir de diğer bölge şefi arkadaşların başlarına

gelenleri dinlesek!...

Daha bitmedi!... Hemen ertesi yıl, Eskişehir ve meslek camiası olarak büyük bir acı ile sarsılmıştık: Bölge Müdürlüğüne Mihalıçcık'tan bir şikâyet dilekçesi gelir; *bölge katip-mutemedi hakedişleri dağıtırken kusuraatları ödemiyor, cebine atıyor* diye. Bölge Müdürü dilekçeyi incelenmek üzere işletmeye havale eder. Mihalıçcık Bölge Şefliği Eskişehir İşletmesine bağlıdır. İşletme Müdürü (Rahmetli Hulusi ÇATLAÇOĞLU), cumartesi günü – o yıllarda mesai cumartesi 13.00'e kadar sürüyordu- İşletmeye uğrayan bölge şefine, "*kal, yarın öğleye doğru Mihalıçcık'a beraber gideriz, katibine de söyle ayrılmasın, konuşacağız!...*" der. Ertesi gün birlikte giderler, bölge şefinin odasına geçerler; İşletme müdürü şefin koltuğunda, şef de masa kenarında otururken, katip henüz ifadesi dahi alınmadan hışımla odaya dalar, elindeki tabanca ile işletme müdürü ile şefine 2-3'er kurşun sıkarak onları orada şehit eder, bir kurşun da kafasına sıkarak kendisini öldürür. İşletme müdürü hemen ölmez, Hava Kuvvetlerinden istenen helikopterle ağır yaralı olarak Eskişehir'e devlet hastanesine getirilir ama kurtarılamaz.

Neresinden bakılırsa bakılsın, "incir çekirdeğini doldurmayan!" trajik bir olay. Belki kâtibin ifadesi alınıp, bir daha tekrar edilmemesi uyarısı ile geçirilecek bir olayın vardı mı boyutu görüyor musunuz? Ben, iki şef arkadaşla birlikte işletme müdürü ağabeyimizi memleketi İnebolu'ya, bir grup arkadaş da bölge şefini kendi memleketine götürmüştük. Hulusi ağabey toprağa verilirken yaşlı babasının hıçkırıklarını ve gözlerinden sicim gibi inen gözyaşlarını hala unutamam...

Fotoğraf: Hasan UYSAL

Görüldüğü gibi, daha mesleğin başında hem de 1-2 yıl içerisinde ne denli acı olaylarla karşılaşmıştık. Bu ve benzeri olaylar maalesef ülke genelinde pek eksilmemiş, başta orman yangınları olmak üzere – hemen bu arada orman yangınlarında kaybettığımız Çanakale Orman Bölge Müdürü Talat GÖKTEPE’yi, Muğla Orman İşletme Müdürü A. Fuat ARDIÇ’ı, Silifke Or.İş. Md.Orman İşletme Müdürü İrfan GÜVEN’i, Antalya/ Düzlerçamı ve Gündoğmuş yangınlarında kaybettığımız Or.Yük.Müh. Osman ÇOLPAK ve Or.Müh. Abdullah AYDIN, İzmir/Menemen yangınında kaybettığımız Or.Müh/Pilot Selim YILDIZ ve mesleğin her kademesinden daha nicelerini... rahmet ve saygılarımla anıyorum –günümüze kadar 100’e yakın meslek şehidi vermiş bulunuyoruz. Bu olaylar ne beni ne de herhangi bir meslektaşımı yıldırmamış, her geçen gün meslek sevgimiz artarak bugünlere gelmişizdir. Bizlerin meslek sevgisi, 1999 – 2001 yılları arasında birlikte çalışma fırsatı bulduğum Sn. Bakan Prof. Dr. Nami ÇAĞAN’ın da dikkatini çekmiş, zaman zaman, *“Ben mesleğini böylesine seven bir başka meslek grubu tanımıyorum; eğer bir kez daha bir bakanlık şansı doğar ve bana da bir tercih fırsatı verilirse, kesinlikle ‘Orman Bakanlığı’ derim!...”* demişti. Gerçekten de güzel bir mesleğe sahiptik... Keşke, bu “güzel ve yalnız ülkenin” evlatları olarak politikacı, ormanlar ve çevre değerleri üzerindeki o yıkıcı elini biraz olsun geri çekebilseydi!... Ne var ki HEYHAT!... diyoruz.

Yukarıda orman yangınlarında kaybettığımız meslektaşlara işaret ettiğim bu noktada, hemen “göz

yaşartıcı!...” bir anımı da paylaşmak isterim. Yıl 2000, aylardan Ağustos ... Ben, AGM Genel Müdürü rahmetli Erdoğan ÖZER ve MP Genel Müdürü Hüsrev ÖZKARA İncekum’dayız... Serik/Köprülü Kanyon’da yangın çıkmış ve bizler de İncekum’dan dikkatle takip etmekteyiz... Yangın uzayıp zarar boyutları da artınca ertesi sabah ben ve iki genel müdür bir araca atlayıp yangın yerine gitmiştik. Antalya Valisi oradaydı; Antalya Jandarma Alay Komutanlığından iki bölük asker, civar işletmelerden de gelmiş yangına müdahale ekipleri ile birlikte yoğun bir mücadele vardı. 3-4 helikopter devamlı Köprülü Çay’dan su alıp hala alev ve dumanların yükseldiği noktalara su boşaltıyorlardı. Yangın iyice kontrol altına alınmak üzereydi; nitekim saat 14.30 civarında yangın tam kontrol altına alınmıştı. O ara Sn. Bakan da Orman Genel Müdürü ile birlikte helikopterle gelmişler ve oradan Adana/Karaisali’daki bir başka yangına geçmişlerdi. Yangın sakinleşip ekipler müdahale merkezine doğru gelmeye başlayınca, birçok ekibin başında kan ter içinde, yağlı islere bulanmış eski/emekli bölge müdürü Şaban Bey arkadaşımız dahil her seviyeden emekli arkadaşları görünce, “siz nereden çıktınız?... dercesine hayretler içinde kalmış, arkadaşların bu asil/göğüs kabartıcı davranışları karşısında gözlerim yaşarmıştı. “Biz böyleyiz ... bir yangın olayı karşısında ayağımızı uzatıp yatacak halimiz yok... emekli/yaşlı demeden koşar ve arkadaşlarımızın yanında oluruz...” demişlerdi. İşte bu sevgi, yerine göre itilip-kakılmış (!) olsak da, bizleri meslekten bir gün olsun koparamamıştır...

Yakında bizzat yaşadığım bir anımla satırlarıma son vereceğim. 1 Mart 2014’te ağır bir kalp krizi ile hastane acil servisine düşüyorum. 45 dakika süren “ex” durumundan, bir dizi elektroşok ve kalp masajı vs den ve 10 güne yakın yoğun bakımda kaldıktan sonra normal odaya alınırken, yoğun bakımın doktor ve hastabakıcıları benim çocuklara (damadım Prof. Dr. Alper H. ÇOLAK ve oğlum Dr. Alp’e), “amca 2 gün daha kalsaydı, herhalde bizlere birer ormancı diploması verirdi!... demişler; artık sayıklayarak neler anlattıysam... Oysa ben hiçbir şey hatırlamıyorum...

Kumsalda Koşan Ala Köpek

Tarık Barbaros PİLEVNE

Biz topraktanız ve ona aidiz.

*Ey Dünya Ana, üzerinde attığımız her adım
kutsal olmalıdır.*

Her adım bir dua olmalıdır.

Black Elk - Sioux (Siyu) Kızılderilisi

Afrika, Asya, Amerika ve Avustralya yerlilerine, “Doğa Halkları” adı verilir. Bu halkların yaşam ilkeleri arasında; toprak üzerinde mülkiyet talep etmemek, büyük aile kavramı, doğayla barışıklık, evrensel ve bütünsel bir tanrı tasarımı ve ruhsal bir derinlik yer alır. Kendisini doğanın sahibi değil, bir parçası olarak tanımlayan toplumlar; toprakla, suyla, gökyüzü ve rüzgârla özetle tüm evrenle bütünleşen bir dünya görüşünü benimsiyorlardı. Amerika yerlilerini araştıran Friedrich Abel şunları söylüyor: “İnsan kendisi ile dünya arasındaki uyumu hissedebilirse, yeniden doğar. Doğadaki şeylere yaklaşmalı, yakınlık aramalı ve onların yanında kalmalı. O zaman evreni kendi evi gibi görür insan. Ona ait

olduğunu bilmekle kalmaz, tüm bedeni ve ruhu ile duyumsar onu. Bu yapıdaki bir insan dünya ile özdeşleşerek, bir bütün olarak yaşar. Bu özdeşleşmeden dolayı insan dünyadan korkmaz, çünkü tüm dünya onun evidir. Bu insanın dünyasında öncelik yerine denge, egemenlik yerine uyum vardır.”

Bir Novajo türküsü, “*Dağlar dünyayı sarar ve uyum yayılır yamaçların üzerine*” der ve devam eder: *Ben bir tüyüm açık gökyüzünde / Ben düzlükte koşan o mavi atım / Ben parlayan ve suda çırpınan o balığım / Ben çayırın sevinci akşam güneşiyim / Ben rüzgârla oynayan bir kartalım / Ben ışıldayan damlalardan bir güvercinim / Ben en uzak yıldızım / Ben sabahın serinliğiyim / Ben*

yağmurun gürlemesiyim / Ben karlı bir yamaçtaki pırıltıyım / Ben ayın göl üzerindeki yansımam / Ben dört renkli bir alevim / Ben alacakaranlıkta kaybolan bir geyiğim / Ben kurt yavrusunun acıkmasıyım / Ben bunları saran rüyayım / Ben dünya ile iyi ilişkiler içindeyim / Ben güzel olan her şey ile iyi ilişkiler içindeyim / Anlıyor musun - ben yaşıyorum, ben yaşıyorum...

“Ve Tanrı onları kutsadı ve onlara dedi ki; üreyin ve çoğalın, dünyayı doldurun ve emrinize sokun. Denizdeki balıklara ve gökyüzünün kuşlarına, sığırlara ve dünyadaki kıpırdayan tüm hayvanlara hükmedin.” - Musa 28 / Tevrat – Doğaya egemen olmayı buyuran düşünce tarzı ile desteklenen bu görüş ise; doğanın ruhsuz

olduğunu, kutsal olamayacağını öne süren emperyalist Yahudi - Hristiyan geleneğinin ürünüdür. Burada belirginleşen, farklı kültür yapıları ile biçimlenen evrene bakış açılarının, büyük ölçüde bağdaşmaz olduğudur. O halde, insanın evreni algılayışını geliştirmesi ve onunla olan ilişkilerini düzenlemesi gerekir. "Tanrı taşa uyur, çiçekte rüya görür" anlayışı ile biçimlenen Kızılderili dünya görüşünü kavramamız zor olmayabilir. Çünkü bizler tasavvuf geleneğine uzak değiliz. Yaratılanın Yaradan'ın bir parçası ve her şeyin birbiri ile bağlantılı olduğuna, doğa ilişkilerinin duyarlı bir denge gerektirdiğine ve dünyevi olanların geçici olduğuna inananlardanız...

Kuzey Buz Denizi kıyılarında bir Eskimo köyü... Avcılık ve balıkçılıkla geçinen ilkel bir klan... Köy halkı geniş bir aile gibi davranıyor, liderleri köyün en yaşlısı. Gruba ve grup kurallarına bağlılar. Balık, mors ve fok avlayıp birlikte besleniyorlar. Kendilerine güç koşullar sunan doğayla barışık ve nimetlerine saygılılar. Beslenmek için öldürüyor ve israf etmiyorlar...

Yaşlı adam yakındaki ormanda epeyce aranarak seçtiği yüksek bir huş ağacına yakarır: *"Ey ulu ağaç, sen güzel ve zarif bir ağaçsın. Senden iyi bir kayık yapmak istiyorum. Bana merhamet et, bana müsaade et. Sen kocaman ve yaşlı bir ağaçsın, birlikte denize açılmalıyız. Bana yardımcı ol, bana merhamet et."* Ağaç kesilir ve kabaca yontulur, yaşlı adam ağacın ağlayan dipçigine yeşil bir dal koyar. (İlginçtir bu davranış, Anadolu orman köylüsünde, Tahtacılar da görülür) Ağaç teknevari oyularak kayığa

dönüştürülür. Sahilde falakaya alınır, altında ateş yakılarak tütülenir, kurutulur. Bu arada yaşlı adam kayıkla konuşur. Deniz, fırtınalar ve rüzgârlar hakkında bildiklerini ona anlatır. Büyük gün gelir, sabahın ilk ışıklarıyla denize adaklar sunulur. Kayığa armağanlar vaat edilir ve dualarla denize sürülür, şimdi av zamanıdır. Yaşlı adam, iki oğlu ve torunu, ilerideki adada fok avlamak üzere küreklere asılırlar. Geride kalan köyün üzerindeki Alaköpek tepesi görünmez olur. Yaşlı adam ilk kez denize açılan torunu ile av ve avcılık üzerine şöyleşir: *"Kötü avcı soyunun yüküdür. Gerçek bir avcı her türlü güçlüğü karşı direnmelidir."*

Av başarılıdır, avladıkları fok kanaatlice kayığa yükler, dönüş yoluna çıkarlar: *"Ey deniz koru bizi, tekrar sana dönüyoruz!"* Bu arada "Denizin Kralı" karşılarına çıkar. Bu dev bir balıdır, onu saygıyla uğurlarlar. Sonrasında müthiş bir fırtına karşılar onları. Dalgalara karşı kürek çekerek direnirler. Gece olur, fırtına diner ve sis basar. Yorgun aç ve susuzdurlar, yıldızları göremedikleri için yönlerini kestiremez ve sisin dağılmasını beklerler. Mataradaki suyu önce yudum yudum paylaşır, sonra yalnızca çocuğun içmesi için saklarlar.

Zaman geçer, sonsuzluğun üzerinde küçük bir kayık ve içindeki dört avcı direnmektedir. Çocukla sürekli konuşan dede, ona yılmamayı mücadele etmeyi öğütler. Bitkin düşerek kollarında uyuyakalan torununu sandalın küpeştesine yatırır ve çocuklarına döner:

-Ben artık gitmeliyim, içme suyuna ortak olmamalıyım, denize dönmeliyim.

-Baba konuşalım biraz.

-Sözler hiç bitmeyecek. Bizden sonra da bitmeyecek. Gitmek zorundayım, gücüm yerindeyken gitmek zorundayım!

Yaşlı adam usulca kendisini denize bırakır ve serin sularda kaybolur. Sis bir türlü dağılmaz, ardından amca da serin sulara atar kendisini. Son olarak baba, gocuğunu uyuyan çocuğunun üzerine örter ve onları izler. Amaç, matarada kalan bir kaç damla suyla çocuğun yaşamasını sağlamaktır. Nihayet sis dağılır, sandal kıyıya sürüklenmektedir. Çocuk uyanır, kumsala ayak basar. Sürünerek ilerler, yaşamakta karardır. Bu, onu yaşatmak için ölenlere karşı duyduğu bir borçtur. Düşe kalka sendeleyerek yürür, Alaköpek tepesinin sarp kayalık yamaçlarının güneşin altında parladığını görür.

Madalyasız Şampiyon Jim THORPE

Derleyen: İrfan ÖZFATURA

1896'da Atina'da şampiyonlukların tümünü yabancılara kaptıran Yunanlılar çok bozulurlar. Sıra gelir dayanır maratona. Milyarder sponsor Averoff'un kızı ortaya ödüllerin en büyüğünü koyar. Birinci gelecek Yunanlıyla evleneceğini açıklar. Ama yarışı yakışıklı atletler değil, Spridon adlı bir çoban kazanır. Burada devreye "sınıf farkı" girer, zavallı çoban avucunu yalar.

İlk olimpiyatlar Yunan Kralı ve Averoff'un gölgesinde kalır. Ancak Komite Başkanı Coubertin, Paris Olimpiyatlarında da aradığını bulamaz. Organizasyon Dünya Fuarı'nın bir etkinliği gibi sunulur, panayır görüntüsünden kurtulamaz. Ağaca çıkma, halat çekme gibi dallarda yarışan sporculara madalya değil, şemsiye,

bisiklet, tıraş takımı ve kalem dağıtırlar. Atletler arazide kaybolur, hakemler ayakta uyurlar. Atılan diskler dallara takılır, atıcılar canlı canlı güvercin vururlar. Belçikalı Leon De Lunden tüfikle 21 kuş avlayarak kürsüye çıkar. İlk kez düzenlenen kürek yarışmasında Hollandalılar dümene 6-7 yaşlarında bir seyirciyi oturtur ve fazla kilolardan kurtulup birinci olurlar. Ne yazık ki annesi pataklayıp eve götürdüğü için ödüle hak kazanan çocuğu kürsüye çıkaramazlar.

1912'de Stockholm'de Amerikalı yüzücü Johnny Weismüller üçgen vücudu ile nazarları üzerinde toplar. Hollywood'un teklifine "Yes OK" der ve Tarzan filmlerinde başrol oynar.

Hanımlar koşar mı?

Pierre de Coubertin, sporun sadece, boş zamanı olan “elit” bir sınıf tarafından yapılmasını savunur, ‘amatör’ kelimesini kendine kalkan yapar. Kadınların müsabakalara katılmasını kabullenemez, yaptığı ateşli konuşmalarla, “kadınların rolü, erkeklerin galibiyetini alkışlamaktır” demekten kaçınmaz. O yıllarda pek çok otorite kadının spor yapmasını doğa kurallarına aykırı bulur, koşan kadının yaşlanacağını savunurlar.

Amerikalı Robinson o yıl 100 metre finalinde koşar ve 17 yaşında olmasına rağmen dünya rekorunu yakalar. Robinson üç yıl sonra bir araba kazasında sakatlanır, bırakın koşmayı, adım bile atamaz. Ama çok çalışır, önce emekler, sonra yürümeye başlar. 1936 yılında Berlin’de takımında yer alarak 4x100 metre bayrak yarışında birinciliğe imza atar. Hani “azmin elinden” derler ya...

1948 Londra Olimpiyatları’nda 30 yaşında Hollandalı bir anne madalyaları toplar. Seyircilerin şaşkın bakışları altında 100 metre, engelli, uzun atlama ve bayrak yarışından dört altın kapar. Daha da fazlasını alacaktır ama saatleri çaktığı için diğer yarışlara katılamaz.

Ama İtalyan atlet Dorando Pietri onun kadar şanslı değildir, 42 kilometrelik yarışın birincisi olarak stadyuma girer, ancak bitiş çizgisi yerine ters yöne doğru koşar. Bir başka çizgiyi geçip bayılır. Hakemler koluna girip finiş götürürler ama sayılmaz.

1936 Berlin Olimpiyatlarında Naziler her vesile ile propaganda yaparlar. Ancak zenci Jesse Owens gestapolara nal toplatır. 4 altın madalya alarak, Hitler’in

“üstün ırk” teorisini paçavra gibi yırtar, yüzüne çalar. Almanlar bile alkışlamaya başlayınca Adolf çığına döner, kaçarcasına stattan çıkar. İşin enteresan yanı Owens, uzun atlamada, rakibi Alman Luz Long’un tavsiyelerini dikkate alarak, finale çıkar.

76 Montreal’de el kadar bir çocuk asimetric paralelde 10 tam puan alır ve üç altın, bir gümüş, bir bronz madalya kazanır. Romen Nadia henüz 14 yaşındadır, kilosu kırka bile varmaz.

Etiyopyalı Abebe Bikila ise çıplak ayakla koşarak maraton kazanır. Bir sonraki olimpiyatlara geldiğinde ayakkabısı bile vardır ve altını güle oynaya alır.

1988 Seul’de Naim Süleymanoğlu, 6 dünya ve 9 olimpiyat rekoru kırarak, “cep herkülü” unvanı kazanır derken Halil Mutlu kervana katılır...

Şüphesiz bunlar da enteresan anekdotlar ancak olimpiyatlardan söz açanlar, döner dolaşır Jim Thorpe’yi anlatırlar.

Çalınan madalyalar

Bilirsiniz Kristof Kolomb’un çocukları Amerikalı yerlilerin atlarını, ormanlarını, göllerini çalar, topyekün kırılınsınlar diye virüslü battaniyeler dağıtırlar. Yüzlerce kabileyi, onlarca dili, bir o kadar kültürü yeryüzünden kaldırır. Anadolu çocukları bile kovboy filmlerine aldanır, Kızılderilileri cani sanırlar!

İşte o hengamede papazlar “asmayalım asimile edelim” teziyle ortaya çıkar. Toplanan çocuklara sahte bir şefkatle kucak açarlar. Onlara bir Hristiyan ismi verir, boyunlarına bir haç asar ve cemiyete kazandırır! İşte Jim

de böylesi bir okulda okur, onlar gibi giyinir, onlar gibi konuşur, iyi vatandaş olmaya bakar ama onlardan olmayanlar onlara yaranamaz.

Jim ataları gibi özgür değildir, dağlara tırmanamaz, çayırda koşamaz. Ama yine de Kızılderili kanı taşır, bizon kadar güçlü, geyik kadar hızlıdır. Elemelerde rekorları parçalar ve bileğinin hakkı ile olimpiyata katılma hakkını kazanır.

Jim dünyanın dört bir yanından gelen insan azmanlarına fark atar. Hem pentatlonu, hem de dekatlonu kazanınca İsveç Kralı bile ayağa kalkar, ona «Atletlerin atleti» unvanını bağışlar (1912). Bu büyük bir mutluluktur ama hazımsız vatandaşları bir Kızılderilinin şampiyon olmasını kaldıramaz, olmadık iftiralar atarlar. Zaten Olimpiyat Komitesinin başında da bir başka Amerikalı (Avery Burundage) vardır ve soluk benizli olmanın gereğini (!) yapar. Düzmece şikâyeti işleme koyar, kazandığı madalyaları elinden alırlar.

Jim hayatı boyunca bunun hüznü ile yaşar. Her önüne gelene uğradığı haksızlığı anlatır, büyük bir ümitle yetkililerin kapısını çalar. Dilekçeler verir, mektuplar yazar. Düşünebiliyor musunuz bu başvuruların hepsini “hasıraltı” yaparlar.

“Atletlerin atleti” ölürken bile madalyalarını sayıklar, meçhul muhataplarına “onları bana geri verin” diye yalvarır ve gözleri kayar. Jim’in hakkı 67 yıl sonra teslim edilir.

Kemikleri çürüdükten sonra...

Orman Fakültesine 57-58 Girişlilerin 60. Yıl Toplantısı

M. Yaşar İNAN

Ulaşabildiğim sınıf arkadaşlarımızla 01 Mart – 07 Mart tarihleri arasında Antalya Rixos Sungate Hotel’de toplandık. 16 aile Ankara’dan (Altan HINCAL, Altan KAYAOĞLU, Burhan ÖZTÜRK, Erdem SARAÇOĞLU, Güntekin ERTEK, Hasan İKİZER, Hüsamettin ATA, İbrahim KIZILÖRENLİ, İhsan KAYA, Mustafa PİRİNÇİ, Mustafa Yaşar İNAN, Necati MERİÇ, Oktay ÖZKAZANÇ, Remzi KORKMAZ, Şefik BİNGÖL, konuk olarak da Yalçın EREN), 3 aile İstanbul’dan (Doğan KANTARCI, İlhan KADAYIFÇI, Turhan ÇELEBİ), 3 aile Antalya’dan (Süleyman DİNGİL, Baykan ARASLI, Güneri SESİĞÜR), 1 aile Muğla Marmaris’ten (Turgut TEKİN, kızı, damadı ve tatlı torunu Doğa), Hikmet ALPARSLAN da kızı damadı ile Kahramanmaraş’tan, Yıldırım YALÇIN torunu ile Samsun’dan, Eskişehir’den Selahattin ÇİMEN, TOD (Türkiye Ormancılar Derneği) kanalıyla, Ertuğrul GÜMÜŞTOP Bodrum’dan, Galip DÜZOVA Van’dan, Selahattin GÜLAÇTI ve Muhittin KARABAĞLI Orman Mühendisleri Odası kanalıyla gezimize katılmışlardır.

Yaşar GÜNGÖR İzmir’den, Armağan ATABEK, İstanbul’dan katılacak iken hastaları nedeniyle katılamadıklarını öğrenerek üzüldük. Hastalarına şifalar dilerim.

Çoğunluk Ankara’dan olunca 16 aile ve Yıldırım YALÇIN da torunuyla Ankara’dan geleceğim demesi üzerine 17 aile + 1 torun grup oluşturarak “rahat koltuk” araçlardan otobüsleri araştırdık ve özel olmasını katılanların çoğu 80 yaş civarında olduğundan sık sık mola verecek, halden anlayacak orta yaşlı bir kaptan ve firma arayarak KAMİL KOÇ firmasından Bayram ve Kamil beylerin yardım ve kolaylıklarıyla 50 AB 199 plakalı araç kaptanı Murat DUMAN ile görüşerek 01 Mart 2017 tarihinde sabah 09.35’te AŞTİ’den hareket ile Antalya’ya RIXOS SUNGATE HOTEL’e doğru hareket ettik. Gündüz gözüyle gezerek yavaş yavaş seyahat ettik. Gerek sabırlı kaptan Murat DUMAN ve ekibine, gerekse Kamil Koç firması adına Bayram ve Kamil Beylere hanımlar adına teşekkürü borç bildik.

Akşam Otele yerleşerek, yemeğimizi yiyerek istirahate geçtik. Otel çok kalabalık olduğundan toplu halde 70 kişi oturup yemek yemek imkanı olmadı.

Yemekler ve servis güzeldi.

Ahçıbaşı Selahattin BAYRAK’a zeytinyağlı enginar bulamadım deyince, masama Aysun KARACA ile zeytinyağlı enginar göndermesini unutamam. Bunları neden anlatıyorum. Bizleri müşteri gibi değil misafir gibi ağırladıklarından. Otel idarecilerini kutlarım, güzel ekip kurmuşlar.

Hele DEMKAFFE’de Kenan’ın Türk kahvesini anlatmadan geçemeyeceğim. Sanki mangalda pişmiş gibi bol köpüklü sade lezzetli bir kahve, bir hafta boyunca abonesi olmuştum.

En güzel sürprizi kıymetli dostum, arkadaşım Oktay ÖZKAZANÇ Triosu ile yaptı. Kemanda Oktay ÖZKAZANÇ, Yaylı kemençede (kendi imalatı imiş) Güneri SESİĞÜR, Udda Baykan ARASLI ile güzel bir müzik dinletisi, ziyafeti oldu.

Eskimeyen dostlar ile güzel bir hafta geçirdik. Bu gezide bana yardımcı olan İhsan KAYA’ya da teşekkür ederim.

Kısmet olursa nice yıllarda beraber olabilmek dileğiyle sağlıklı ve mutlu günler.

Eski Bir Anı ve Teşekkür

M. Yaşar İNAN

Dernek ile ilgili dosya ve notları karıştırırken, 13.03.1989 tarihinde vefat eden paşa eniştemin, devrin sıkıyönetim komutanına yazdığı 28.6.1979 tarihli yazısından bulduğum sureti, tarihi bir belge olarak Orman ve Av Dergisinde yayımlanmasını istedim.

Olay, bir densizin Dernek yatakhaneimizin bir odasında yasaklanmış bir dergi veya kitap koyup, sıkıyönetim komutanlığına da ihbar ederek, 25.5.1979 tarihinde Derneğimizin süresiz kapatılmasına neden olmuştur.

Rahmetli Fahrettin ÖZDİLEK Paşa'nın Sıkıyönetim Kurulu Başkanına yazdığı 28.6.1979 tarihli yazısıyla yine o tarihteki Dernek Başkanımız rahmetli Ekrem TANYEL ile Sıkıyönetim Başkanı Korgenerale gittik ve olayı arz ettiğimizde, havacı bir yüzbaşını çağırarak durumun incelenmesini istemişti. Konu incelendikten sonra da sadece bir kapıdan kontrollü olarak (sadece Dernek üyelerinin ve 1. Derece kan bağı olanların) girebilmesi şartıyla Dernek binamız tekrar kullanıma açılmıştı. Giriş katındaki lokale giriş için birinci kattan lokalden merdiven

E. Fahri ÖZDİLEK
1898 - 1989

ile iniş sağlanmıştı. Daha sonra kullanışlı olmadığı için aşağıdaki salon Yeni Sahne Tiyatrosuna fuaye olarak verilmişti. Neyse ki o sıkıntılı günler de geçti. Şimdi ise hisseli de olsa yeni binamızda yatakhane-misafirhane olmasa da daha iyi sosyal imkânlarımız bulunmaktadır.

13.3.1989 tarihinde vefat eden Orgeneral Fahrettin ÖZDİLEK'e ve o günkü Dernek Başkanımız Ekrem TANYEL'e Tanrıdan rahmet diler, saygı ile anarım. Nur içinde yatsınlar.

CUMHURİYET SENATOSU
Millî Birlik Grubu
Ö z e l

Ankara,
28.6.1979

Sayın Korgeneralım,

Türkiye Ormancılar Derneğinin Sıkıyönetim Komutanlığınca 25.5.1979 günü kapatıldığı öğrenilmiştir.

1924 yılından beri faaliyette bulunan bu derneğin 52 yataklı misafırhanesi bulunmaktaymış. Bu sebeple taşıradan görev veya hastalık nedeniyle gelen ormancı üyelerine hizmet veremez duruma düştüğü anlaşılmaktadır.

Pek az yolluk alarak Anakaraya gelen ormancı teknik elamanlar Otellerde pahalı yer buldukları için mağdur duruma düşmekteymişler.

Orman teşkilatında çalışmakta olan yeğenim Yaşar İnani ve Dernek Genel Başkanını daha tavsılatlı bilgi arz etmek üzere size yolluyorum.

Dinlemenizi ve gereğine emirlerinizi arz ve rica ediyorum.

Saygılarımla

Fahri ÖZDİLEK

Şimşirlerimiz Üzerinde Yeni bir Tehdit: Şimşir Yanıklığı

Aliye ALTUNIŞIK¹

Funda OSKAY²

Ayşe Gülden ADAY KAYA³

Asko LEHTIJÄRVİ⁴

H. Tuğba DOĞMUŞ
LEHTIJÄRVİ¹

tugbadogmus@sdu.edu.tr

¹ Süleyman Demirel Üniversitesi,
Orman Fakültesi, Orman
Mühendisliği Bölümü, Doğu
Kampüsü ISPARTA

² Çankırı Karatekin Üniversitesi,
Orman Fakültesi, Orman
Mühendisliği Bölümü, ÇANKIRI

³ Süleyman Demirel Üniversitesi,
Yenişarbademli Meslek Yüksek
Okulu, Yenişarbademli, ISPARTA

⁴ Bursa Teknik Üniversitesi, Orman
Mühendisliği Bölümü, Mimar
Sinan Yerleşkesi, Yıldırım, BURSA

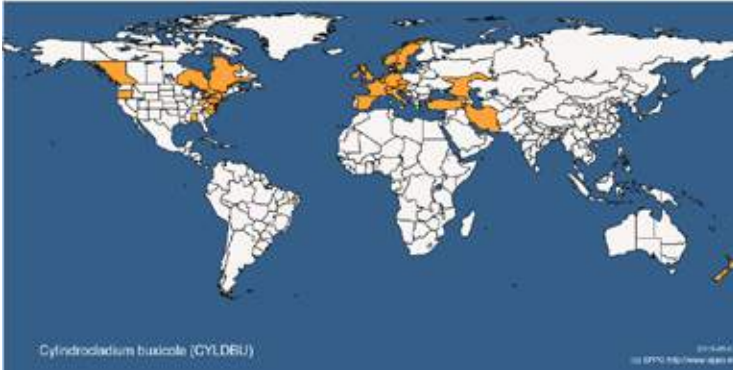
GİRİŞ

Şimşir (*Buxus* spp. L.), park ve bahçelerimizin peyzaj düzenlemelerinde kullanılan en önemli süs bitkilerinden biridir. Her dem yeşil olan şimşir fidanlarının üretimi, orman işletmelerine veya belediyelere ait fidanlıkların yanı sıra özel fidanlıklarda da gerçekleştirilmektedir (Anonim, 2015).

Ülkemizde şimşir, peyzaj amaçlı yetiştiriciliğinin dışında, yaklaşık 1000 hektarlık alanda yayılış gösteren doğal popülasyonlara sahiptir. Bu doğal popülasyonlar çoğunlukla ormanın alt tabakasında yer alan *Buxus sempervirens* L. türünden oluşmaktadır. Şimşir, Karadeniz ve Marmara Bölgelerinde Akdeniz Bölgesine oranla daha geniş bir yayılış gösterir. Ancak

bu popülasyonlar, değerli şimşir odununun bilinçsizce kesilmesi ve çiçekçilikte plansız kullanım nedenleriyle yüzyıllardır zarara uğramaktadır (Lehtijarvi vd., 2014).

Morfolojik özelliklerinden dolayı *B. sempervirens*'in de içinde bulunduğu bazı bitki türleri genellikle süs bitkisi ya da dekoratif ağaç olarak düşünülmektedir. Bunun yanı sıra şimşir odunu, oyuncak, tarak, kaşık, tabak, makine yatakları, tavla pulu, ağızlık, mekik ve süs eşyaları yapımı gibi farklı kullanım alanlarına sahiptir. Plansız kullanımı nedeniyle günümüzde ancak sınırlı bir yetiştirme alanına sahip olan şimşirin tamamen yok olmasını önlemek için düzenlenen amenajman planlarında şimşire de yer verilmelidir (Türkyılmaz vd., 2006).

Şekil 1. Hastalık etmeninin dünya üzerindeki yayılışı (<https://gd.eppo.int/taxon/CYLDBU/distribution> EPPO Global Database)

İnsan kaynaklı tahribatın yanı sıra, *Cylindrocladium buxicola* (Henricot ve Culham, 2002) adı verilen fungusun neden olduğu “şimşir yanıklığı”, bu türün en önemli hastalıkları arasında yer alır. Günümüzde hastalık nedeniyle uğranan kayıplar, o denli ciddi boyutlara ulaşmıştır ki şimşir, birçok ülkede süs bitkisi olarak kullanılamaz hale gelmiş, doğal yetiştirme ortamlarından hızla yok olmaya başlamıştır. Dolayısıyla, “şimşir yanıklığını”, **orman, fidanlık, park ve bahçelerdeki şimşirlerin “en tahripkar hastalığı”** olarak tanımlamak yanlış olmaz.

Söz konusu yabancı istilacı tür, son 20 yılda Türkiye’nin de içinde bulunduğu birçok ülkede giderek artan bir hızla yayılmaktadır. Bu yayılıştaki hastalıkla bulaşık ancak belirti göstermeyen fidan, çelik, tohum, sürgün ucu gibi bitki materyallerinin taşınması önemli rol oynar. Hastalığın ülke içi ve ülkeler arası yayılışının engellenmesi ve kontrol altında tutulmasında, mümkün olan en sıkı tedbirlerin uygulanması mutlak bir gerekliliktir.

C. buxicola orijini bilinmeyen yabancı istilacı türlerden biridir. Şimşir yanıklığına yol açan bu fungal patojen, ilk kez 1990 yılı

ortalarında Birleşik Krallık’ta ortaya çıkmış ve özellikle hastalıklı bitki ticareti aracılığıyla buradan tüm Avrupa’ya yayılmıştır (Henricot ve Culham, 2002). Hastalık Avrupa ile sınırlı kalmamış, 1990’ların sonlarına doğru Yeni Zelanda (Crous vd., 2002) ve 2011’de Kuzey Amerika’ya kadar ulaşmıştır (Douglas, 2011).

EPPO (2015) hastalık etmeninin bulunduğu ülkeleri göstermektedir (Şekil 1). Bu ülkeler; Kanada, Amerika Birleşik Devletleri, İran, Avusturya, Belçika, Hırvatistan, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Fransa, Gürcistan, Almanya, İrlanda, İtalya, Hollanda, Norveç, Rusya, Slovenya, İspanya, İsveç, İsviçre, Türkiye, Birleşik Krallık ve Yeni Zelanda olarak verilmiştir.

Bugüne kadar Avrupa’da bu türe ait 2 farklı klon (G1 ve G2) tanımlanmıştır. Şimşir yanıklığı ticari olarak kullanılan birçok şimşir türü ve varyetesini etkilese de, bunlar arasında patojene en duyarlı olan tür *B. sempervirens* ve buna ait varyetelerdir. Hastalık etmeni Türkiye’de ilk kez 2010’da Karadeniz Bölgesi’nde Trabzon’da tespit edilmiş, daha sonra Artvin dahil olmak üzere tüm Karadeniz’de, 2011’in ilk aylarında

ise Gürcistan’da doğal şimşir ormanlarında rapor edilmiştir. Bu doğal popülasyonlar çoğunlukla ormanın alt tabakasında yer alan *B. sempervirens* L. türünden oluşmaktadır (Lehtijarvi vd., 2017).

Patojenin Türkiye’ye ne zaman ve nasıl giriş yaptığı tam olarak bilinmemektedir. Karadeniz Bölgesi’nde 2012’de gerçekleştirilen çalışmalar, patojenin doğal *B. sempervirens* popülasyonlarında, şiddetli şekilde yaprak dökümüne ve ağaç ölümlerine neden olduğu, ancak bu zararın alanın topografik özelliklerine ve konukçu türünün duyarlılığına göre değişkenlik gösterdiğini, bazı alanlarda daha yoğunken diğer bazı alanlarda daha az zarar oluşturduğu gözlenmiştir. Örneğin, hastalık etmeninin Karadeniz kıyılarındaki nemli nehir vadileri boyunca 3-25 km mesafede dikey yayılış gösterdiği ancak iç kısımdaki nehir vadilerine henüz yayılmadığı görülmektedir. Bunun yanı sıra, hastalık etmeni yakın zamanda *B. sempervirens* fidanlıklarında da tespit edilmiştir. Şimdiye kadar incelenen bütün fungal izolatların fungusitlere karşı daha hassas olan G1 clade’ne ait olduğu saptanmıştır. Patojene karşı hassasiyeti nedeniyle *B. sempervirens* bireyleri üzerinde fungusit kullanımı, hastalık etmeniyle mücadelede mümkün olan tek alternatif yöntem olarak görünmektedir. Bununla birlikte, bu alanda kullanılacak olan kimyasalların, orman ekosistemine ve çevredeki yerleşim bölgelerine vereceği zarar, fungusit kullanımını sınırlamaktadır. Fungusun uygun koşullarda yaşam döngüsünü bir hafta gibi kısa bir sürede tamamlaması, fungusit uygulamalarının tekrarlı olmasını gerektirdiği için, ciddi bir dezavantaj olarak görülmektedir.

Şekil 2. Hastalık belirtileri (a. Yaprak üzerindeki konsantrik lekeler ve sap üzerindeki nekrotik alanlar, b. Hastalık nedeniyle kurumuş, yaprağını dökmüş şimşirler)

Fotoğraf: Asko Lehtijarvi, 07.11.2012, Şimşir Gen Koruma Ormanı, Rize.

Hastalık Etmeninin Biyolojisi

Hastalık etmeni, **nemli ve ılık** (~18-25 °C) hava koşullarında bir hafta içerisinde hızla tamamlanabilen bir hayat döngüsüne sahiptir. Patojen, başarılı bir enfeksiyon için yüksek nem ya da serbest suya gereksinim duyar. Bu koşullar altında, fungusun eşeysiz sporları, yaprak yüzeyine bulaştıktan 7 gün sonra tüm yüzeyi kaplamaktadır. Yani koşullar hastalık etmeni için uygun olduğunda her 7 günde yeni bir enfeksiyon gerçekleşmektedir. Sporların yayılışı, kısa mesafede yağmur ve rüzgarla, uzun mesafede ise dereler ve taşkın suları aracılığıyla gerçekleşir. Sporlar ayrıca kuşlar, hayvanlar ve insanlar üzerine, tırmık, budama, kesme vb. işlerde kullanılan makas gibi aletlere ya da hastalıkla bulaşık bitkilerin nakliye sırasında temas ettiği yüzeylere yapışarak da taşınabilir (OGM, 2016).

Hastalık etmeninin yayılışında, toprağa dökülen bitki artıkları da önemli rol oynar. Fungus oluşturduğu dayanıklı yapılar sayesinde, bitki artıklarında ve toprakta 5 yıla kadar canlılığını muhafaza edebilmektedir (OGM, 2016).

Hastalık Belirtileri Nelerdir?

Hastalığın en önemli belirtisi **“şiddetli yaprak dökümü”** dür. Hastalığın ilk belirtileri, yapraklarda görülen açık ya da koyu kahve renkli lekelerdir. Daha sonra bu lekeler genişleyerek, iç içe daireler şeklinde konsantrik bir görünüm alır. Hastalıklı yapraklar, bir süre sonra tümüyle kahverengi ya da saman rengine dönüşür ve dökülür. Hastalığın diğer bir tipik belirtisi de, **ana gövdede ve dallarda, kahverengi ya da siyah renkli, boyuna çizgi** şeklindeki kanser oluşumlarıdır (OGM, 2016).

Hastalıktan etkilenen yapraklar, hastalık etmeninin gelişimi için uygun olan nemli ve ılık hava koşulları altında, bir hafta gibi kısa bir sürede dökülür. Ancak havaların daha geç soğumaya başladığı dönemlerde hastalığa yakalanan bitkiler söz konusu belirtileri göstermeyebilirler.

Hastalığın Ülkemizde Yeni Bölgelere Girişi ve Yayılışı Nasıl Önlenebilir?

- Şimşirin doğal yayılış alanlarında, şimşir üretimi yapılan devlet fidanlıkları ve özel fidanlıklarda ilgili kişiler hastalık konusunda bilgilendirilmeli/egitilmelidir.

- Orman alanlarında, fidanlık, park ve bahçeler düzenli olarak kontrol edilmeli, hastalık belirtileri titizlikle araştırılmalıdır.
- Şüphelenilen ya da belirti taşıyan bireylerden örnekler alınarak kesin teşhis için uzmanlara gönderilmelidir.

Şekil 3. *C. buxicola* zararı (Foto: Asko Lehtijarvi, 07.11.2012, Şimşir Gen Koruma Ormanı, Rize)

- Şimşirlerin (fidan, çelik, tohum, sürgün ucu vb.) yurt içi ve yurt dışı transferleri sıkı kontrol altında tutulmalı ya da tamamen durdurulmalıdır.

- Ormanlarımızda şimşir sürgünü toplama faaliyetleri sınırlandırılmalıdır.
- Riskli ya da hastalıklı orman ve fidanlıklarda, konukçu bitki ile temastan sonra kıyafetler ve ayakkabılar başka alanlara geçmeden önce temizlenmeli, kullanılan aletler (tırmık, kesme aletleri) ve şimşirlerin taşındığı nakliye araçları da dahil olmak üzere hastalığın bulaşmasına neden olabilecek tüm kaynaklar uygun dezenfektanlarla temizlenmelidir.

Kültürel Önlemler

- Fidanlıklarda, fidanlar arası mesafe arttırılmalı, doğal orman alanlarında ise üst tabaka kaldırılarak aralama ve budama gibi silvikültürel yöntemlerle ağaçlar arası hava sirkülasyonu sağlanmalıdır.
- Fidanlıklarda üstten sulama yapmaktan kaçınılmalıdır.

Kimyasal Mücadele

- Fidanlık, park ve bahçelerde koruyucu fungusit uygulamaları yapılabilir. Chlorthalonil kullanımının fidanlık koşullarında başarı sağladığı bildirilmektedir (OGM, 2016).
- İlaçlama yapılan fidanlarda hastalığın maskelendiği unutulmamalı ve bu tür fidanların bulunduğu riskli bölgelerden diğer alanlara hiçbir şekilde **fidan transferi gerçekleştirilmemelidir.**

KAYNAKLAR

Anonymous, 2015. *Cylindrocladium pseudonaviculatum*=*Cylindrocladium buxicola* (Şimşir yaprak yanıklığı) Hakkında Zararlı Risk Analizi [*Cylindrocladium pseudonaviculatum*=*Cylindrocladium buxicola* (Boxwood blight) Pest risk analysis] GKGM Risk Değerlendirme Daire Başkanlığı. (in Turkish, Unpubl.,) 22 pp.

Akıllı S., Katırcıoğlu Y.Z., Zor K., Maden S., 2012. First report of box blight caused by *Cylindrocladium pseudonaviculatum* in the Eastern Black Sea region of Turkey. New Disease Reports, 25:23.

Crous P.W., Groenewald J.Z., Hill C.F., 2002. *Cylindrocladium pseudonaviculatum* sp. nov. from New Zealand, and new *Cylindrocladium* records from Vietnam. Sydowia, 54: 23–33.

Douglas, S.M., 2011. Boxwood blight—a new disease for Connecticut and the U.S. Available at www.ct.gov/caes/lib/caes/documents/publications/fact_sheets/plant_pathology_and_ecology/boxwood_blight_a_new_disease_for_connecticut_and_the_u.s._07-20-12_r.pdf (accessed May 16, 2016).

Henricot, B., and Culham, A., 2002. *Cylindrocladium buxicola*, a new species affecting *Buxus* spp., and its phylogenetic status. Mycologia 94 (6):980–997.

Lehtijärvi, A., Doğmuş Lehtijärvi, H.T., Güzel, A.O., Cevahir, S., Oskay, F., 2013. Türkiye’de

Şimşirler Üzerinde Yeni Bir Tehdit; Şimşir Yanıklığı. V. Süs Bitkileri Kongresi 06 -09 Mayıs 2013, s. 63, Yalova.

Lehtijärvi, A., Doğmuş Lehtijärvi, H.T., Oskay, F., 2014. *Cylindrocladium buxicola* is Threatening The Native *Buxus sempervirens* Populations in Turkey. Plant Protection Science, 50(4), 227–229.

Lehtijärvi, A., Doğmuş Lehtijärvi, H.T., Oskay, F., 2017. Boxwood Blight in Turkey: Impact on Natural Boxwood Populations and Management Challenges, Basımda.

Türkyılmaz, E., Vurdu, H., Serdar, B., 2006. Anadolu Şimşirinin (*Buxus sempervirens* L.) Bazı Anatomik Özellikleri. Gazi Üniversitesi, Orman Fakültesi Dergisi, 6 (2): 274-284.

OGM, 2016. Orman Bitkisi ve Bitkisel Ürünlerine Arız Olan Zararlı Organizmalar ile Mücadele Yöntemleri, 229-230.

Oskay, F., Doğmuş Lehtijärvi, H.T., Lehtijärvi, A., 2015. Impact of Boxwood Blight Pathogens; *Cylindrocladium buxicola* and *Pseudonectria buxi* on *Buxus balearica* and *Buxus sempervirens*. IUFRO 2015 WP 7.02.02 Foliage, Shoot and Stems Diseases of Forest Trees& WP 7.03.04 Diseases and Insects in Forest Nurseries 7-12 June, p.48, Uppsala, Sweden.

<https://gd.eppo.int/taxon/CYLDBU/distribution> EPPO Global Database

AB Sivil Toplum Diyalogu Kapsamındaki Projemizde Karabük Çalıştayını Gerçekleşti

AB Sivil Toplum Diyalogu IV kapsamında Derneğimizin koordinasyonunda devam eden “Türkiye’nin Ormanlık Alanlarında Natura 2000’in Uygulanabilirliğı” projemizde çalışmalar yoğun bir şekilde sürüyor. 1 yıllık proje süresi sonunda 6 aylık süre uzatımı aldığımız projemizde önemli bir aşama olan ilk çalıştayımız 24 Nisan 2017 saat 09.30’da proje uygulama alanı Karabük’te gerçekleşti. Karabük Öğretmenevinde gerçekleşen bu toplantımıza Yenice Kaymakamı Muhammet Fatih DEMİREL, Zonguldak Orman Bölge Müdürü

Ahmet Sırrı BEŞEL, Orman ve Su İşleri Bakanlığı 10. Bölge Müdürü Hasan BAŞYİĞİT ile ilgili kurumların çevre İşletme müdür ve şefleri ile çalışanları, proje ortağımız Karabük Orman Fakültesi Dekanı Prof. Dr. M. Bahattin ÇELİK ile Orman Fakültesi Öğretim üyeleri, Sürdürülebilir Kentsel ve Kırsal Kalkınma Derneğı (SURKAL), Orman Kooperatifleri Merkez Birliğı (ORKOOP), Doğal Hayatı Koruma Derneğı (WWF Türkiye), TEMA gibi sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri, çalışma sahasını içeren köylerin

muhtar ve köy sakinleri ile Genel Merkezimizden II. Başkan Nihat ÖZ, Dernek Müdürü Serkan AYKUT olmak üzere yaklaşık 40 kişi katılmışlardır. II. Başkanımız Nihat ÖZ ile Zonguldak Orman Bölge Müdürü, Bakanlık 10. Bölge Müdürü ve Karabük Üniversitesi Orman Fakültesi Dekanının açılış konuşmalarının ardından Proje Yürütücüsü Karabük Üniversitesi Orman Fakültesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Cumhur GÜNGÖROĞLU'nun sunumuna geçildi. İlk oturumda AB Sivil Toplum Diyaloğu IV ve projemizin genel hedefleri hakkında bilgiler aktaran GÜNGÖROĞLU verilen

kısa kahve arasının ardından sunumunun ikinci bölümünde NATURA 2000 ve proje ortaklarımız hakkında detaylı bilgiler aktarmıştır.

İnteraktif bir şekilde süren ve katılımcılar açısından oldukça bilgilendirici ve verimli geçen toplantının ardından tüm katılımcılarla öğle yemeğine geçildi. Toplantının ardından Projemizin Karabük ofisinin yer aldığı Karabük Üniversitesi Orman Fakültesi'ne geçerek önümüzdeki süreçte projemizde yapılacak işlerle ilgili bir toplantı gerçekleştirdik.

Sonsuzluğa Uğurladıklarımız

SUZİ ÖZMEN
SİVAS – 1918
BOLU ORMAN OKULU – 1940
ANKARA – 12.4.2017

H.ATİLLA ÇÖREKÇİOĞLU
ADANA – 1942
İ.Ü. ORMAN FAK. – 1966
ADANA – 23.04.2017

*Sonsuzluğa uğurladığımız üyelerimize
Tanrı'dan rahmet yakınlarına ve
meslek kamuoyumuza başsağlığı
dileriz.*

TOD - Türkiye Ormancılar Derneği
Tuna Caddesi No:5/8 Kızılay-ANKARA
Tel: 0312.433 84 13 Faks: 433 26 64

www.ormancilarderneği.org

f facebook: Türkiye Ormancılar Derneği

t twitter: ormancilarderne

ÜYELİK AİDATLARI için;
Türkiye Ormancılar Derneği
Ziraat Bankası Yenişehir Şubesi
(Şube Kodu: 471)
IBAN
TR250001000471397751395002
(TL Hesabı)

*Hesaplarımıza yapacağınız üyelik
aidatı ve diğer ödemeleriniz için
Türkiye'nin tüm Ziraat Bankası
şubelerinden kesinlikle herhangi bir
masraf alınmayacaktır.*

*Derneğimizin yıllık üyelik aidatı
60 TL'dir.*

